

HE 54/2024 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2024 TOISEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että eduskunta hyväksyisi oheen liitetyn ehdotuksen toiseksi lisätalousarvioksi vuodelle 2024.

Helsingissä 23.5.2024

Pääministeri

PETTERI ORPO

Valtiovarainministeri *Riikka Purra*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2024 *toiseksi* lisätalousarvioksi.

Talouden näkymät

Valtiovarainministeriön huhtikuun ennusteen mukaan bruttokansantuotteen ei arvioida kasvavan vuonna 2024. Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt investointeja ja kotitalouksien kulutusta. Talous kääntyy kasvuun vuoden 2024 aikana, kun inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Vuositasolla talous kasvaa kuitenkin vasta v. 2025. Inflaation arvioidaan olevan 1,9 % v. 2024.

Työllisyys laskee hieman v. 2024, mutta kasvaa uudelleen vuodesta 2025 lähtien. Työllisyys- ja osallistumisaste ovat edelleen varsin korkealla. Työllisyysaste (15—64-vuotiaat) on ennusteen mukaan keskimäärin 73,2 % ja työttömyysaste 7,4 % v. 2024. Yritykset vastaavat heikkoon työvoiman kysyntään pääosin lomautuksin sekä turvautumalla muihin työvoimajoustoihin mieluummin kuin irtisanomisiin.

Talouskehitykseen sisältyy suurta epävarmuutta. Asuntorakentamisen lasku voi olla suurempi ja kestää pidempään kuin ennusteessa on oletettu. Maailmantalouden näkymät ovat edelleen epävarmat. Lisäksi geopolitiittisten jännitteiden kärjistyminen ja ympäristöriskien toteutuminen voivat lisätä epävarmuutta ja talouden häiriöitä.

Tuloarviot

Tuloarviota ehdotetaan nostettavaksi kokonaisuudessaan nettomääräisesti 141 milj. eurolla. Verotuloarviota ehdotetaan alennettavaksi 261 milj. eurolla. Uusi verotuloarvio perustuu huhtikuussa 2024 julkaistuuun valtiovarainministeriön kokonaistaloudelliseen ennusteeseen.

Yhteisöveron tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 469 milj. eurolla. Muutosta selittävät ennakoitua alemmat kertymät sekä heikentynyt suhdannenäkymä. Perintö- ja lahjaveron tuottoarviota ehdotetaan korotettavaksi 115 milj. eurolla kertymätietojen perusteella. Korkotulojen lähdeveron tuottoarviota ehdotetaan korotettavaksi 106 milj. eurolla perustuen kertymätietoihin sekä aiempaa korkeampaan oletukseen talletuskannan keskikorosta. Sähköalan ja fossiilisten polttoainien alan väliaikaisen voittoveron tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 150 milj. eurolla, koska sähköalan yritysten veroilmoitustietojen perusteella sähköalan väliaikaisen voittoveron määrän arvioidaan jäävän aiemmin ennakoitua matalammaksi. Lopullinen veron määrä tiedetään syksyllä 2024.

Arvonlisäveron tuottoarviota ehdotetaan korotettavaksi 107 milj. eurolla. Arvio pitää sisällään oletuksen, että yleistä arvonlisäverokantaa korotetaan 24 prosentista 25,5 prosenttiin 1.9.2024 alkaen. Korotuksen arvioitu vaikutus on 167 milj. euroa. Kokonaisuudessaan arvonlisäveron tuottoarviota ehdotetaan kuitenkin korotettavaksi vähemmän, sillä heikentyneet talousnäkymät alentavat arvonlisäveron tuottoa. Samassa yhteydessä korotetaan myös eräistä vakuutuksista maksettavaa veroa 24 prosentista 25,5 prosenttiin. Korotuksen arvioitu vaikutus on 15 milj. euroa.

Sekalaisten tulojen arviota ehdotetaan korotettavaksi yhteensä 412 milj. eurolla mm. EU:n Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta saatavien tulojen kasvun vuoksi. Ehdotus sisältää lisäksi 300 milj. eurolla korotetun arvion aiemmilta vuosilta siirrettyjen määrärahojen peruutuksista. Osuutta Suomen Pankin voitosta ehdotetaan alennettavaksi 10 milj. eurolla, koska Suomen Pankki ei maksa tuloutusta valtiolle v. 2024.

Panostukset liikennehankkeisiin

Suomi tulouttaa EU:n Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta saatuja tukia yhteensä 51,1 milj. eurolla liikenteen hankkeisiin. Tuesta kohdennetaan yhteensä 11,2 milj. euroa Länsirata Oy:lle. Lisäksi Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta saaduilla tuilla ehdotetaan rahoitettavaksi vuoden 2024 osalta seuraavat hankkeet:

— Valtatiellä 11 ehdotetaan uusittavaksi Kokemäenjoen ylittävät Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta Porissa ja Ulvilassa. Hankkeelle ehdotetaan myönnettäväksi 16 milj. euron valtuus ja 11,7 milj. euron määräraha vuodelle 2024.

— Valtatien 21 Ailakkalahti—Kilpisjärvi, Enontekiö parantamiseksi ehdotetaan myönnettäväksi 4,2 milj. euron valtuus ja määräraha vuodelle 2024. Hankkeessa parannetaan liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta sekä varmistetaan Suomen huoltovarmuudelle ja sotilasliikenteelle tärkeitä yhteyksiä Pohjois-Norjaan ja Jäämerelle.

— Valtatielle 3 Hämeenlinnan ja Janakkalan rajalle ehdotetaan rakennettavaksi eritasoliittymä, joka kytkee Moreeni—Rastikankaan -yritysalueen sujuvammin päätieverkkoon. Hankkeelle ehdotetaan 5,04 milj. euron valtuutta ja 1 milj. euron määrärahaa vuodelle 2024.

Valtatielle 15 Kotkan sisääntulotie (Hyväntuulentie) ehdotetaan myönnettäväksi 8,17 milj. euron valtuus ja 1 milj. euron määräraha vuodelle 2024. Hankkeella on merkitystä Suomen huoltovarmuudelle Suomen vilkkaimpiin kuuluvan sataman pääliikenneyhteytenä.

Lisäksi valtateiden 3 ja 19 liittymäjärjestelyjä parannetaan Jalasjärvellä Kurikassa. Hankkeelle ehdotetaan 11 milj. euron valtuutta ja 1 milj. euron määrärahaa vuodelle 2024.

Vuosien 2020—2031 MAL-sopimukseen sisältyvien hankkeiden (Helsingin lähijunaliikenteen varikot ja Turun raitiotie) määrärahoja ehdotetaan uudelleenbudjetoitavaksi yhteensä 2,5 milj. eurolla, jotta viivästyneiden hankkeiden suunnittelukuluja voidaan maksaa vielä vuosien 2025 ja 2026 aikana.

Osana hallitusohjelman mukaista investointiohjelmaa ehdotetaan käynnistettäväksi seuraavat hankkeet: 1) Valtatie 5 Leppävirta—Kuopio, 2) Valtatie 8 Edsevö—Lepplax, sekä 3) Rantaradan kehittäminen Kauklahti—Karjaa. Hankkeille ehdotetaan myönnettäväksi yhteensä 234 milj. euron valtuus. Suupohjan radan suunnitteluun osana investointiohjelmaa osoitettu valtuus ja noin 1 milj. euron määräraha vuodelle 2024 ehdotetaan peruutettavaksi, koska Metsä Board Oyj ei rakenna uutta taivekartonkitehdasta Kaskisiin. Radan peruskorjauksen tarve perustui uuteen tehdasinvestointiin ja sen myötä lisääntyviin rautatiekuljetuksiin.

Lisäksi ehdotetaan 1 450 milj. euron valtuuden myöntämistä pitkäkestoisiin (20—21 vuoden) maantielauttaliikenteen palvelusopimuksiin. Esitettävä valtuus ja palvelusopimukset eivät edellytä lisämäärärahaa, vaan rahoitus sisältyy perusväylänpidon vuotuisen määrärahaakehykseen.

Valtioneuvoston kanslia

Valtioneuvoston kanslialle ehdotetaan 800 000 euroa lausuntopalvelujärjestelmän uudistamiseen.

Sisäministeriön hallinnonala

Välineellistetystä laittomasta maahantulosta aiheutuneisiin ylimääräisiin kustannuksiin ehdotetaan Rajavartiolaitokselle 3,3 milj. euron ja poliisille 468 000 euron lisäystä.

Rajavartiolaitokselle ehdotetaan myös 11 milj. euroa radioteknisen valvontajärjestelmän (RTV) investointimenoihin. Lisäksi Rajavartiolaitokselle ehdotetaan Turun lentokentän ympärivuorokautisen tukeutumisen kustannuksiin 233 000 euroa.

Maahanmuuttovirastolle ehdotetaan yhteensä n. 1,5 milj. euroa rajamenettelyä sekä kansalaisuuslain muuttamista koskevien hallitusten esitysten mukaisiin menoihin. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottomenoihin varattua määrärahaa ehdotetaan vähennettäväksi 59,8 milj. eurolla mm. tarkistettuihin maahanmuuton olettimiin perustuen. Vastaanottoiminnan asiakkaille maksettaviin tukiin varattua määrärahaa ehdotetaan alennettavaksi 28,7 milj. eurolla maahanmuuton olettamien tarkistamisen sekä 6,9 milj. eurolla vastaanottorahan alentamisen vuoksi.

Puolustusministeriön hallinnonala

Lisätalousarvioesitykseen sisältyy aiemmin myönnettyjen määrärahojen peruutuksia ja uudelleenbudjetoiteja erilaisista maksatus- ja aikataulumuutoksista johtuen. Puolustusmateriaalihankintojen määrärahan budjetointiin ehdotettavista ajoitusmuutoksista merkittävin aiheutuu Laivue 2020 -hankkeen viivästymisestä. Hankkeen kuluvan vuoden tilausvaltuudesta ehdotetaan siirrettäväksi 238 milj. euroa vuosille 2026—2029.

Puolustusmateriaalihankintoihin sisältyvään PVKEH 2023 -tilausvaltuuteen ehdotetaan kriisinhallintajoukkojen käyttöön tulevien panssariajoneuvojen hankkimiseksi 20 milj. euron siirtoa kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenoihin kohdennetusta valtuudesta.

Ukrainaan toimitetun puolustusmateriaalin korvaamiseen liittyvät lisämäärärahat ehdotetaan sisällytettävän Puolustusvoimien Ukrainan tukemiseen liittyvään valtuuteen (UKR 2023), jonka kokonaismäärä nousisi 575,4 milj. euroa. Korvaavista hankinnoista aiheutuvat menot toteutuvat vuosina 2024—2032. Tähän liittyen Puolustusvoimien materiaalihankintoja ehdotetaan lisättävän Ukrainalle annettavan tuen kustannusten kattamiseksi vuoden 2024 osalta n. 1,1 milj. euroa. Lisäksi Puolustusvoimien toimintamenoihin ehdotetaan 6,1 milj. euron lisäystä Ukrainalle annettavan tuen kustannusten kattamiseen.

Puolustusministeriön hallinnonalan menoja ehdotetaan lisättävän yhteensä 152,8 milj. euroa vuoden 2023 toteutuneen indeksikehityksen mukaisena tarkistuksena, kun hintakehitys on osoittau-

tunut ennakolta tehtyä kustannustasotarkistusta nopeammaksi. Lisäksi vuoden 2023 aikana aiheutuneiden valuuttakurssitappioiden kattamiseen ehdotetaan n. 12,2 milj. euroa.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Verohallinnon toimintamenoihin ehdotetaan 1,8 milj. euron lisäystä turvallisuustason nostoon.

Tullin toimintamenoihin ehdotetaan yhteensä 847 000 euron lisäystä Virve2-päätelaitteiden hankintaan ja välineellistetyistä laittomasta maahantulosta aiheutuneisiin ylimääräisiin kustannuksiin.

Veronhuojennuspäätösten takaisinmaksuihin, verotukseen liittyviin korkomenoihin ja autoveron vientipalautuksiin ehdotetaan yhteensä 18 milj. euron lisäystä.

Valtiovarainministeriölle ehdotetaan 3,2 milj. euron valtuutta eurooppalaiseen kvanttivistintäinfrastruktuuriin liittyvän EURO QCI -hankkeen toisen vaiheen kansalliseen rahoitusosuuteen.

EU-jäsenmaksua ehdotetaan vähennettäväksi 136 milj. euroa tarkentuneen arvion perusteella.

Talousarvioon ehdotetaan otettavaksi eduskunnan suostumus siihen, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan käyväällä arvolla valtion kiinteistövarallisuutta kahdessa eri kohteessa. Kyseiset kiinteistöt ovat ns. Kyminlinnan alue Kotkassa sekä ns. lääninhallituksen rakennus Mikkelissä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Suomenlinnan hoitokunnalle ehdotetaan 800 000 euron kertaluonteista lisäystä Suomenlinnan kiinteistöjen ja muiden rakenteiden putki- ja tulvavesivaurioiden korjauskustannuksiin.

Vapaan sivistystyön oppilaitosten rahoitukseen ehdotetaan 1 milj. euron lisäystä maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutukseen Ukrainasta sotaa paenneiden kielikoulutuksen lisäämisen tarpeesta johtuen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ehdotetaan 2,5 milj. euron lisäystä vuoden 2023 porovahinkojen täysimääräiseksi korvaamiseksi.

Maanmittauslaitokselle ehdotetaan 1 milj. euroa ilmakuvakamerajärjestelmän uusimiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Energiatuen määräraha-arviota alennetaan 141 milj. eurolla muun muassa myöhentyneiden maksatusten takia.

Uusiutuvan energian tuotantotuen määräraha-arviota alennetaan 114 milj. euroa tarkentuneiden maksatusarvioiden perusteella.

Huoltovarmuustoiminnan energiaturpeen hoitokulujen korvaamiseen Huoltovarmuusrahastolle ehdotetaan n. 1,2 milj. euron määrärahaa.

Siviilipalveluksen määrärahaa ehdotetaan lisättäväksi 883 000 euroa täydennyspalvelushakemusten määrän kasvun vuoksi.

Valtion korvauksiin kotoutumisen edistämisestä ehdotetaan 400 000 euron vähennystä, joka aiheutuu aikuistumisen tuen ikärajan laskemisesta 1.7.2024 lukien 25 vuodesta 23 ikävuoteen.

EU:n rakennerahastohankkeisiin varattua määrärahaa ehdotetaan vähennettäväksi 100 milj. eurolla niiden ennakoitua pienempien maksatusten vuoksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Vankiterveydenhuollon yksikön ulkopuolisten terveystaloiden oston ehdotetaan n. 5 milj. euron lisämäärärahaa. Tarve aiheutuu mm. erikoissairaanhoidon kasvaneista kustannuksista ja vuokrahenkilöstön lisääntyneestä käytöstä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle ehdotetaan 150 000 euron lisäystä C-hepatiitin eliminointiin tähtääviin toimenpiteisiin. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenoihin ehdotetaan 677 000 euron lisäystä palvelutuottajarekisterin (Soteri) saattamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain edellyttämälle tasolle.

Työttömyysturvan rahoitukseen ehdotetaan 1 milj. euron vähennystä liittyen vuorotteluvapaajärjestelmän lakkauttamiseen 1.8.2024 lukien. Valtion rahoitusosuuteen työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta ehdotetaan kuitenkin tehtäväksi tarvearvion tarkentumisen seurauksena myös 33 milj. euron lisäys. Valtionosuuteen Työllisyysrahastolle ehdotetaan n. 1,3 milj. euron lisäystä. Tarve aiheutuu aikuiskoulutustuen ennakoitua suuremmasta käytöstä ennen etuuden lakkauttamista.

Valtion osuuteen yrittäjien eläkelaista johtuviin menoihin ehdotetaan 2,1 milj. euron lisäystä johon tuen arvioitua alhaisemmasta vakuutusmaksutulosta.

Veteraanien kotiin vietävien palveluiden rahoitukseen ehdotetaan 3 milj. euron lisäystä. Lisäys aiheutuu palvelutarpeen kasvusta ja hyvinvointialueiden tarkentuneista määräraha-arvioista.

Ympäristöministeriön hallinnonala

Hallitusohjelman mukaiseen pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen tähtäävän ohjelman rahoitukseen ehdotetaan yhteensä 2 milj. euroa.

Velanhoitomenot

Korkomenoarviota on tarkistettu toteutuneiden korkomenojen, lainanoton sekä korkotasokehityksen mukaisesti. Velanhoitomenoja ehdotetaan lisättävän 73,1 milj. euroa.

Tasapaino ja valtionvelka

Varsinaisten tulojen 141 milj. euron lisäys ja määrärahojen 53 milj. euron vähennys huomioon ottaen vuoden 2024 toinen lisätalousarvioesitys vähentää valtion nettolainanoton tarvetta 194 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi vuonna 2024 arvioidaan noin 12,7 mrd. euroa. Budjetoidun valtionvelan määrän vuoden 2024 lopussa arvioidaan olevan noin 169 mrd. euroa, mikä on noin 60 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2023 Tilinpäätös	2024 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA)	2024 Hallituksen esitys	2024 Yhteensä
Määrärahat yhteensä				
(pl. valtionvelan vähentäminen)	81 553	88 051	-53	87 997
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	2 323	3 177	73	3 250
Tuloarviot yhteensä				
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	82 921	75 118	141	75 258
— Verotulot	63 460	65 443	-261	65 182
— Muut tulot	19 461	9 675	402	10 077
Nettolainanotto ja velanhallinta				
(mom. 15.03.01)	12 698	12 933	-194	12 739
— Nettolainanotto	-	-	-	-
— Velanhallinta	-	-	-	-

Vaalikauden kehys

Kehykseen luettavia määrärahoja ehdotetaan vähennettävän 263 milj. eurolla. Vuoden 2024 kehysmenojen taso olisi siten 74 975 milj. euroa.

Vuoden 2024 ensimmäisen lisätalousarvion jälkeen kuluvan vuoden jakamaton varaus oli 376 milj. euroa, joka piti sisällään 38 milj. euroa vuoden 2023 käyttämättä jäänyttä jakamatonta varausa. Vuodelta 2023 siirtynyt jakamaton varaus on tässä lisätalousarvioesityksessä käytetty kokonaan kertaluontoisiin menoihin.

Hallituksen kevään 2024 kehysriihessä tekemän linjauksen mukaisesti vuoden 2024 lisätalousarviovarausta on pienennetty 300 milj. eurolla. Kun huomioidaan tämä kehystason lasku, kehysten hinta- ja rakennemuutokset sekä kehysmenojen vähennys, jää kuluvan vuoden jakamattomaksi varaukseksi 337 milj. euroa.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2024
	Sopimusperusteinen hintakorjaus (Puolustusvoimien menojen indeksikorjauksen tarkistus vuoden 2023 toteutuneen hintakehityksen mukaiseksi)	152,799
	Lakisääteinen hintakorjaus (hyvinvointialueiden rahoituksen indeksitarkistusten tarkentuminen)	0,032
23.01.01	Momentin 28.70.06 vuoden 2023 määrärahan uudelleenbudjetointi valtion yhteisen tietojenkäsittelyratkaisun rakentamishankkeen palkkausmenoihin.	0,968
24.01.01	Momentin 28.70.06 vuoden 2023 määrärahan uudelleenbudjetointi valtion yhteisen tietojenkäsittelyratkaisun rakentamishankkeen palkkausmenoihin.	0,788
24.30.66	Suomen ja EU komission Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeiden viivästyisestä johtuva vähennys komission osuuksia vastaavasti. Läpivirtaus-erä, jota vastaava vähennys tuloissa momentilla 12.24.99.	-2,34
27.10.01	Ukrainalle annettava tuki. Kehyksen ulkopuolista menoa kehysäännön mukaisesti.	6,123
27.10.01	EU:n CEF -tukea vastaava määräraha Puolustusvoimille. Läpivirtauserä, jota vastaava korvaus on tuloutunut momentille 12.31.10.	1,341
27.10.18	Ukrainaan toimitetun materiaalituen korvaus. Kehyksen ulkopuolista menoa kehysäännön mukaisesti.	1,08
27.10.18	Ajoitusmuutos Puolustusvoimien Laivue 2020 -hankkeen rahoituksessa. Vastaava menojen kasvu myöhemminä vuosina.	-238,08
27.10.18	Muut puolustusmateriaalihankinnat määrärahan uudelleenbudjetointi Laivue 2020 -tilausvaltuuteen vuodelle 2025.	-6,211
27.10.18	Muut puolustusmateriaalihankinnat määrärahan uudelleenbudjetointi PVKEH 2023 -tilausvaltuuteen vuodelle 2026.	-6,6
27.30.20	Momentilla 27.30.20 oleva osittain vanhentunut ja käyttämätön KEHO23-valtuuden rahoitus siirretään vuodelle 2026 momentille 27.10.18 PSAJON2020-hankkeeseen, jolla vastataan myös kriisinhallintajoukkojen ajoneuvotarpeisiin.	-5
28.70.01 ja 28.70.06	Vuosien 2022 ja 2023 määrärahojen uudelleenbudjetointi kehittämishankkeiden viivästyksen vuoksi.	23,402
28.90.30	Vuodelta 2023 käyttämättä jääneet, kuntarakennelain mukaiset yhdistymisavustukset palautetaan peruspalvelujen valtionosuuteen. Kuntarakennelakiin on kirjattu, että jos yhdistymisavustusta jää käyttämättä, jäljelle jäänyt osa palautetaan valtionosuuteen seuraavana vuonna euroa/asukas-periaatteella.	9,947
30.10.64	Vuoden 2022 määrärahan uudelleenbudjetointi tekniseen apuun.	7,83
30.20.43	Vuoden 2022 määrärahan uudelleenbudjetointi CAP-suunnitelman rahoitukseen.	49
30.20.44	Vuoden 2022 määrärahan uudelleenbudjetointi CAP-suunnitelman rahoitukseen.	74
31.10.30	Vuoden 2022 avustusmäärärahan uudelleenbudjetointi lähijunaliikenteen varikkojen ja Turun raitiotien osalta.	2,5
31.10.31	Vuoden 2022 kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ja kuntien joukkoliikennehankkeiden määrärahan uudelleenbudjetointi.	5,776
31.10.77	EU:n CEF-tukea vastaava määräraha väylähankkeisiin. Läpivirtauserä, jota vastaava korvaus tuloutuu momentille 12.31.10.	39,87
31.10.77	Suupohjan radan suunnitteluun varatun määrärahan peruutus. Hanke on osa hallitusohjelmaan sisältyvää investointiohjelmaa. Kehystasoa lasketaan määrärahavähennystä vastaavasti.	-0,992

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2024
31.20.51	Vuosina 2020—2022 merenkulun varustamoille covid-19-pandemian vuoksi maksettujen valtionavustusten takaisinperintä ja uudelleenmaksatus EU:n valtiontukisääntelyn mukaisella tavalla. Läpivirtausera, jota vastaava tulo momentilla 12.31.99.	60
32.20.41	Ajoitusmuutos energiatuen maksatuksissa.	-141
32.30.64	Ajoitusmuutos kauden 2021—2027 rakennerahastovaluuden sisällä.	-39
33.20.50	Vuorotteluvapaajärjestelmän lakkauttaminen 1.8.2024 lukien. Perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla.	1
33.60.30	Vuoden 2022 määrärahan uudelleenbudjetointi potilaskuljetusten mahdollistamiseksi Rajavartiolaitoksen uusissa valvontalentokoneissa. Vuodelta 2023 siirtynyttä käyttämätöntä jakamatonta varausta käytetään mm. seuraaviin lisätalousarvioesityksen kertaluonteisiin menoihin: Radiotekninen valvontajärjestelmä (RTV) sekä kotikuntakorvauksen muutoksen vaikutus OKM:n valtionosuuksiin.	1 38,005
Yhteensä		36,238

Eduskunnan vuodelle 2024 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hyväksytyt talousarvio (TA+LTA)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	145 427 000	-	145 427 000
22. Tasavallan presidentti	47 381 000	-	47 381 000
23. Valtioneuvoston kanslia	254 219 000	2 014 000	256 233 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	1 289 797 000	-6 820 000	1 282 977 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	1 214 301 000	322 000	1 214 623 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	2 669 970 000	-64 331 000	2 605 639 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	6 002 975 000	-84 474 000	5 918 501 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	38 091 163 000	-78 494 000	38 012 669 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	8 057 007 000	31 747 000	8 088 754 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 699 951 000	140 000 000	2 839 951 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 616 401 000	120 217 000	3 736 618 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	4 231 841 000	-347 867 000	3 883 974 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	16 310 945 000	157 986 000	16 468 931 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	242 905 000	3 261 000	246 166 000
36. Valtionvelan korot	3 176 510 000	73 100 000	3 249 610 000
Yhteensä	88 050 793 000	-53 339 000	87 996 454 000

Eduskunnan vuodelle 2024 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	65 442 653 000	-261 000 000	65 181 653 000
12. Sekalaiset tulot	7 136 109 000	411 526 000	7 547 635 000
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 450 008 000	-10 000 000	2 440 008 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	89 044 000	-	89 044 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	75 117 814 000	140 526 000	75 258 340 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	12 932 979 000	-193 865 000	12 739 114 000
Yhteensä	88 050 793 000	-53 339 000	87 996 454 000

Vuoden 2024 II lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11		€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT		-261 000 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot		-398 000 000
02. Yhteisövero, vähennystä		-469 000 000
03. Korkotulojen lähdevero, lisäystä		106 000 000
04. Perintö- ja lahjaverot, lisäystä		115 000 000
05. Sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikainen voittovero, vähennystä		-150 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut		150 000 000
01. Arvonlisävero, lisäystä		107 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero, lisäystä		32 000 000
03. Apteekkivero, lisäystä		11 000 000
08. Valmisteverot		10 000 000
04. Alkoholijuomaverot, lisäystä		10 000 000

Osasto 12

15

10. Muut verot	-23 000 000
05. Varainsiirtovero, vähennystä	-23 000 000
09. Kaivosmineraalivero	—

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	411 526 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	-2 340 000
99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot, vähennystä	-2 340 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	-4 400 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot, vähennystä	-4 400 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	—
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	—
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	111 106 000
10. Hallinnonalan virastojen tulot, lisäystä	51 106 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	60 000 000
33. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala	7 160 000
02. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot, vähennystä	-840 000
99. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä ..	8 000 000
39. Muut sekalaiset tulot	300 000 000
04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset, lisäystä	300 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET	-10 000 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta	-10 000 000
01. Osuus Suomen Pankin voitosta, vähennystä	-10 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	-193 865 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	-193 865 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, vähennystä	-193 865 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**-53 339 000**

MÄÄRÄRAHAT

Päälukka 23		€
23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA		2 014 000
01. Hallinto		2 214 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		2 214 000
03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)		—
26. Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)		—
10. Omistajaohjaus		-200 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v), vähennystä		-200 000

Päälukka 24

24. ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA		-6 820 000
01. Ulkoasiainhallinto		3 032 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		3 032 000
10. Kriisinhallinta		1 685 000
20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha), lisäystä		1 685 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö		-11 992 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v), vähennystä		-11 775 000
69. Tuki Ukrainalle (siirtomääräraha 3 v), vähennystä		-217 000
90. Ulkomministeriön hallinnonalan muut menot		455 000
51. Hädänalaisten avustaminen (arviomääräraha), lisäystä		455 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	322 000
01. Ministeriö ja hallinto	-13 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-13 000
10. Tuomioistuimet	—
02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-1 950 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 950 000
50. Vaalimenot	335 000
20. Vaalimenot (arviomääräraha), lisäystä	335 000

Pääluokka 26

26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	-64 331 000
01. Hallinto	14 484 000
23. EU:n pelastuspalvelumekanismi lääkinnällisten materiaalien CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)	—
24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	—
26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	14 484 000
27. EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)	—
10. Poliisitoimi	468 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	468 000
20. Rajavartiolaitos	14 543 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä .	3 543 000
70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v), lisäystä	11 000 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	—
20. Erityismenot (arviomääräraha)	—
40. Maahanmuutto	-93 826 000
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 545 000

Pääluokka 27

19

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha), vähennystä	-59 784 000
22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	—
63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha), vähennystä	-35 587 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-84 474 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	-403 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-403 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	-80 237 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	85 256 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v), vähennystä ...	-165 493 000
19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)	—
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	-3 834 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-3 834 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	-78 494 000
10. Verotus ja tulli	20 667 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 820 000
02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	847 000
63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha), lisäystä	1 000 000
95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha), lisäystä	7 000 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	—
88. Senaatti-konsernin liikelaitokset	—
70. Valtionhallinnon kehittäminen	22 202 000
01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	23 402 000

Pääluokka 29

06. Eräät Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:n jäsenyydestä aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	—
20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-1 200 000
40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v) ...	—
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	-4 446 000
30. Ahvenanmaan tasotusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	1 859 000
34. Ahvenanmaan verotasotus (arviomääräraha), vähennystä	-6 305 000
89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus	554 000
31. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (arviomääräraha), lisäystä	554 000
90. Kuntien tukeminen	10 511 000
30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha), lisäystä	10 511 000
92. EU ja kansainväliset järjestöt	-127 982 000
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha), vähennystä	-127 982 000

Pääluokka 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	31 747 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	-3 180 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-3 980 000
11. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	800 000
10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö	30 905 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 700 000
20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-1 000 000
30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	25 205 000
31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	1 000 000
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	4 100 000
20. Korkeakouluopetuksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	100 000
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha), lisäystä	3 700 000

Pääluokka 30		21
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 2 v)		300 000
80. Taide ja kulttuuri		92 000
56. Valtionrahoitus kansallisten taidelaitosten toimintaan (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		92 000
90. Liikuntatoimi		—
50. Liikunnan ja urheilun edistäminen (kiinteä määräraha)		—
91. Nuorisotyö		-170 000
50. Nuorisotyön edistäminen (kiinteä määräraha), vähennystä		-170 000

Pääluokka 30		
30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		140 000 000
10. Maaseudun kehittäminen		13 500 000
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		13 500 000
20. Maa- ja elintarviketalous		123 000 000
43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		49 000 000
44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		74 000 000
40. Luonnonvaratalous		2 500 000
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		2 500 000
64. Metsähallitus		—
70. Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen		1 000 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		1 000 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	120 217 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	10 983 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	166 000
02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-419 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	11 236 000
10. Liikenne- ja viestintäverkot	49 154 000
20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)	—
30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 500 000
31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	5 776 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	40 878 000
20. Liikenteen ja viestinnän palvelut	60 080 000
51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	60 080 000

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	-347 867 000
01. Hallinto	2 945 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 412 000
02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 160 000
03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-4 410 000
04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-201 000
05. Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-401 000
07. Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-415 000
08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-183 000
10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 800 000
20. Siviilipalvelus (arviomääräraha), lisäystä	883 000

Pääluokka 33

23

40. Valtionavustus kestäväää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v)	—
49. Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	-237 862 000
40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	17 690 000
41. Energiatuki (arviomääräraha), vähennystä	-141 000 000
48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha), vähennystä ...	-114 000 000
50. EU-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus tutkimus- ja kehittämis-toimintaan (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-552 000
30. Työllisyys ja yrittäjyys	-103 000 000
33. Turveyrittäjien avustaminen (siirtomääräraha 2 v)	—
41. Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-3 000 000
51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	—
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesipolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha), vähennystä	-100 000 000
87. Pääomasijoitus Työkanava Oy:lle (siirtomääräraha 2 v)	—
40. Yritysten erityisrahoitus	-9 500 000
43. Yritysten kustannustuki (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	500 000
46. Yöjunarungon vaunukaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	—
47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset (arviomääräraha), vähennystä	-10 000 000
50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen	-450 000
03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-50 000
30. Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä (arviomääräraha), vähennystä	-400 000

Pääluokka 33**33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****157 986 000****01. Hallinto****10 530 000**

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-420 000
08. Vankiterveydenhuollon yksikön ulkopuoliset terveyspalvelut (arviomääräraha), lisäystä	4 950 000
29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	6 000 000

02. Valvonta	677 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	677 000
08. Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	150 000
04. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	150 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut	250 000
60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	250 000
20. Työttömyysturva	33 327 000
50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha), lisäystä	32 000 000
55. Valtionosuudet Työllisyysrahastolle (arviomääräraha), lisäystä	1 327 000
40. Eläkkeet	2 100 000
52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	2 100 000
50. Veteraanien tukeminen	3 400 000
55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	400 000
58. Rintamaveteraanien kuntoutus ja kotona asumista tukevat palvelut (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000
60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen	107 552 000
30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 000 000
31. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	552 000
33. Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen (kiinteä määräraha)	—
61. Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	106 000 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 261 000
01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	1 436 000
01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 136 000
04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	1 825 000
33. Ohjelma pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen (siirtomääräraha 3 v)	1 825 000
56. Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)	—

Pääluokka 36

36. VALTIONVELAN KOROT	73 100 000
01. Valtionvelan korko	73 100 000
90. Valtionvelan korko (arviomääräraha), lisäystä	73 100 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**-53 339 000**

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

02. Yhteisövero

Momentilta vähennetään 469 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu ennakoitua pienemmistä kertymätiedoista sekä veropohjaennusteen päivittämisestä.

2024 II lisätalousarvio	-469 000 000
2024 I lisätalousarvio	-173 000 000
2024 talousarvio	6 118 000 000
2023 tilinpäätös	5 746 308 086
2022 tilinpäätös	5 538 201 118

03. Korkotulojen lähdevero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 106 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu talletuskannan keskikoron ennakoitua korkeammasta oletuksesta.

2024 II lisätalousarvio	106 000 000
2024 talousarvio	148 000 000
2023 tilinpäätös	45 645 093
2022 tilinpäätös	15 265 100

04. Perintö- ja lahjaverot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 115 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ennustettua korkeammista kertymätiedoista.

2024 II lisätalousarvio	115 000 000
2024 talousarvio	817 000 000
2023 tilinpäätös	1 169 419 884
2022 tilinpäätös	901 192 597

05. Sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikainen voittovero

Momentilta vähennetään 150 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että veroilmoitustietojen perusteella sähköalan väliaikaisen voittoveron määrän arvioidaan jäävän aiemmin ennakoitua matalammaksi.

2024 II lisätalousarvio	-150 000 000
2024 talousarvio	200 000 000

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut*01. Arvonlisävero*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 107 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloarvion muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 167 000 000 euroa johtuen hallituksen esityksestä, jolla ehdotetaan yleinen arvonlisäverokanta ja vakuutusmaksuverokanta korotettavaksi 24 prosentista 25,5 prosenttiin ja vähennyksenä 60 000 000 euroa johtuen taloudellisen tilanteen ja yksityisen kulutuksen kehityksen arvion päivittämisestä.

Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen yleisen arvonlisäverokannan ja vakuutusmaksuverokannan korottamisesta.

2024 II lisätalousarvio	107 000 000
2024 I lisätalousarvio	-723 000 000
2024 talousarvio	22 579 000 000
2023 tilinpäätös	21 404 692 530
2022 tilinpäätös	21 321 760 312

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 32 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 15 000 000 euroa aiheutuu hallituksen esityksestä, jolla ehdotetaan yleinen arvonlisäverokanta ja vakuutusmaksuverokanta korotettavaksi 24 prosentista 25,5 prosenttiin ja 17 000 000 euroa vuoden 2023 kertymätietojen tarkentumisesta, joka nostaa vuoden 2024 tuloarviota.

Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen yleisen arvonlisäverokannan ja vakuutusmaksuverokannan korottamisesta.

2024 II lisätalousarvio	32 000 000
2024 talousarvio	939 000 000
2023 tilinpäätös	920 830 320
2022 tilinpäätös	875 365 499

03. Apteekkivero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 11 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu apteekkien liikevaihtoon perustuvan ennakoidun apteekkiveron kertymisen tarkentumisesta.

2024 II lisätalousarvio	11 000 000
2024 talousarvio	190 000 000
2023 tilinpäätös	218 210 247
2022 tilinpäätös	206 510 257

08. Valmisteverot

04. Alkoholijuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 9 000 000 euroa johtuu kertymätiedoista ja 1 000 000 euroa valmisteverotuslakiin ehdotettavista muutoksista, joilla lisätään ostajan verovelvollisuutta alkoholijuomien verkkokaupassa.

2024 II lisätalousarvio	10 000 000
2024 talousarvio	1 471 000 000
2023 tilinpäätös	1 463 058 148
2022 tilinpäätös	1 497 457 849

10. Muut verot

05. Varainsiirtovero

Momentilta vähennetään 23 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu ennakoitua heikommista näkymistä asunto-osakekaupan ja kiinteistökaupan hinta- ja volyymimuutoksista.

2024 II lisätalousarvio	-23 000 000
2024 talousarvio	629 000 000
2023 tilinpäätös	608 766 074
2022 tilinpäätös	936 399 468

09. Kaivosmineraalivero

Momentin perusteluja täydennetään siten, että tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta arvioida kertyvän lisäystä.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	100 000

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoministeriön hallinnonala

99. *Ulkoministeriön hallinnonalan tulot*

Momentilta vähennetään 2 340 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 936 000 euroa aiheutuu EU:n maksuosuudesta Nepalissa toteutettavasta opetussektori yhteistoimintahankkeesta ja 1 404 000 euroa EU:n maksuosuudesta Nepalissa toteutettavasta Luonnonvarat ja ilmastonmuutos kunnissa -hankkeesta. Hankkeiden maksutukset eivät ole edenneet suunnitellulla tavalla.

2024 II lisätalousarvio	-2 340 000
2024 talousarvio	25 842 000
2023 tilinpäätös	35 163 342
2022 tilinpäätös	23 149 100

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

99. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentilta vähennetään 4 400 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu takauksista saatavien maksujen aiemmin arvioitua alhaisemmasta kertymästä vuonna 2024.

2024 II lisätalousarvio	-4 400 000
2024 talousarvio	25 970 000
2023 tilinpäätös	60 426 099
2022 tilinpäätös	70 944 332

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentin perusteluja täydennetään siten, että kertyviä tuloja saa käyttää kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996), kestävä metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015), metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmälain (71/2023) ja metsityksen tukemisen määräaikaisen lain (1114/2020) nojalla maksettujen tukien ja niiden viivästyskorkojen tileistä poistoista aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Perustelujen täydennys aiheutuu takaisinperintöihin liittyvien tileistä poistojen kirjaamisesta momentille.

Momentille ei edellä olevan johdosta arvioida kertyvän lisäystä.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	4 400 000
2023 tilinpäätös	5 318 490
2022 tilinpäätös	4 468 522

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Hallinnonalan virastojen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 51 106 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on EU:n myöntämien CEF-tukien maksatuksia hankkeille Espoon kaupunkirata, Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe, Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa—Turku kaksoisraiteen rakentaminen, Karjalan radan suunnittelu välillä Luumäki—Joutseno, Kemin Ajoksen meriväylän syventäminen, Laurila—Tornio—Haaparanta -rataosan sähköistäminen, Oritkarin kolmioraide, Oulu—Kontiomäki -rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe, Mt 8155 Poikkimaantie, Tampere—Jyväskylä -radan suunnittelu, vt 4 Hirvas—Rovaniemi—Vikajärvi -hankkeen suunnittelu ja Vuosaaren meriväylä. Vastaavat menot on budjetoitu momentille 31.10.77.

Lisäksi lisäyksessä on otettu huomioon CEF-tuen maksatus Länsirata Oy:lle. Vastaava meno on budjetoitu momentille 31.01.88.

2024 II lisätalousarvio	51 106 000
2024 talousarvio	1 500 000
2023 tilinpäätös	34 367 830
2022 tilinpäätös	35 292 954

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 60 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu merenkulun varustamoille meriliikenteen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (548/2020) perusteella myönnettyistä avustuksista, jotka peritään takaisin. Avustuksia peritään takaisin valtionavustuslain (688/2001) tukien harkinnanvaraista takaisinperintää koskevan sääntelyn perusteella. Tulot sisältävät takaisinperittävien valtionavustusten lisäksi juoksevan markkinaperusteisen koron, joka lasketaan avustuksen maksupäivästä avustuksen palautuspäivään.

Tuloja vastaavasti määrärahaa osoitetaan valtionavustuksiin merenkulun varustamoille. Vastavat menot on budjetoitu momentille 31.20.51.

2024 II lisätalousarvio	60 000 000
2024 talousarvio	20 050 000
2023 tilinpäätös	10 277 770
2022 tilinpäätös	6 952 087

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala*02. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot*

Momentilta vähennetään 840 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu arvioitua pienemmistä vuosimaksukertymistä.

2024 II lisätalousarvio	-840 000
2024 talousarvio	2 690 000
2023 tilinpäätös	3 345 933
2022 tilinpäätös	3 279 007

99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 8 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että tulokertymässä otetaan huomioon ne hallinnonalan tulot ja takaisinperinnät, joita varten ei ole erillistä tulomomenttia tai joita ei voida ottaa huomioon menomomenteilla.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 000 000 euroa aiheutuu sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) myöntämien avustusten arvioidusta takaisinperinnästä ja 3 000 000 euroa rintamaveteraaneille myönnettyjen kotiin vietävien avopalveluiden määrärahan arvioitua suuremmista palautuksista.

Perustelujen täydennys aiheutuu tarpeesta huomioida ne hallinnonalan tulot ja takaisinperinnät, joita varten ei ole erillistä tulomomenttia tai joita ei voida huomioida tuloina menomomenteilla.

2024 II lisätalousarvio	8 000 000
2024 talousarvio	15 600 000
2023 tilinpäätös	18 029 935
2022 tilinpäätös	14 999 727

39. Muut sekalaiset tulot

04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 300 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu käyttämättä jäävien siirtomäärärahojen arvion tarkentumisesta.

2024 II lisätalousarvio	300 000 000
2024 talousarvio	300 000 000
2023 tilinpäätös	11 299 970 241
2022 tilinpäätös	646 860 402

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULO

TULOUTUKSET

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

01. Osuus Suomen Pankin voitosta

Momentilta vähennetään 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että Suomen Pankki ei vuonna 2024 maksa tuloutusta valtiolle.

2024 II lisätalousarvio	-10 000 000
2024 talousarvio	10 000 000
2023 tilinpäätös	—
2022 tilinpäätös	26 300 000

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentilta vähennetään 193 865 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksista.

2024 II lisätalousarvio	-193 865 000
2024 I lisätalousarvio	1 491 284 000
2024 talousarvio	11 441 695 000
2023 tilinpäätös	12 697 725 659
2022 tilinpäätös	11 313 723 566

MÄÄRÄRAHAT

Pääloukka 23 VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 214 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 800 000 euroa aiheutuu lausuntopalvelun uudistamisesta, 968 000 euroa on momentilta 28.70.06 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia valtion yhteisen tietojenkäsittelyratkaisun rakentamishankkeen palkkausmenoihin, 420 000 euroa on siirtoa momentilta 33.01.01 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen tukipalvelu- ja vuokratukustuksiin sekä 13 000 euroa on siirtoa momentilta 25.01.01 ja 13 000 euroa momentilta 32.01.01 matkustuksen neuvontaan ja tukeen.

2024 II lisätalousarvio	2 214 000
2024 talousarvio	165 769 000
2023 tilinpäätös	155 283 000
2022 tilinpäätös	145 188 000

03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää EU-rekrytointiin liittyvään hakijoiden valmistuksen tukemiseen ja tulkkausoulutukseen.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	2 480 000
2023 tilinpäätös	980 000
2022 tilinpäätös	985 000

26. Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen totuus- ja sovintokomission sihteeristön tehtäviin.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	1 358 000
2022 tilinpäätös	460 000

10. Omistajaohjaus

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 200 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 35.01.01 A-Kruunu Oy:stä luopumisen selvityksestä sekä mahdollisesta luopumisjärjestelystä syntyviin menoihin.

2024 II lisätalousarvio	-200 000
2024 talousarvio	5 700 000
2023 tilinpäätös	5 700 000
2022 tilinpäätös	441 113 542

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 032 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 34 000 euroa siirtona momentilta 35.01.01 ympäristöalan erityisasiantuntijoiden palkankorotuksiin Suomen pysyvässä edustustossa Euroopan unionissa, 222 000 euroa siirtona momentilta 27.01.01 puolustussektorin kansallisen asiantuntijan (VNC, Voluntary National Contribution) -tehtävään Suomen pysyvässä edustustossa Natossa, 181 000 euroa siirtona momentilta 27.01.01 puolustuspolitiikan erityisasiantuntijan tehtävään Suomen pysyvässä edustustossa Natossa, 173 000 euroa siirtona momentilta 31.01.02 erityisasiantuntijan tehtävään Suomen pysyvässä edustustossa Natossa, 1 417 000 euroa siirtona momentilta 24.30.66 Suomen pysyvässä edustustossa Euroopan unionissa toimivien erityisasiantuntijoiden jatkokausien sekä kehitysyhteistyöhön liittyvien Team Finland -asiantuntijoiden palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen, 217 000 euroa siirtona momentilta 24.30.69 Kiovan suurlähetystön kehityspolitiikka-asiantuntijan ja jälleenrakennussuunnitelman toteuttamisen edistämiseksi lähetetyn Team Finland -asiantuntijan palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen, 788 000 euroa momentilta 28.70.06 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointina valtion yhteisen tietojenkäsittelyratkaisun tiedonhallinnan- ja tietojärjestelmän kehittämisen ja ylläpidon edellyttämien pysyvien asiantuntijoiden palkkausmenoihin.

2024 II lisätalousarvio	3 032 000
2024 talousarvio	256 050 000
2023 tilinpäätös	262 819 000
2022 tilinpäätös	267 222 000

10. Kriisinhallinta

20. *Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 685 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	1 150 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	5 844 000
05.	Yhteiset menot	7 719 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	-
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 466 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	19 758 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	531 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	8 803 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot	742 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	1 700 000
25.	EUTM/Mosambikin koulutusoperaation menot	702 000
26.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	5 328 000
27.	EUNAVFOR ASPIDES -operaation menot	407 000
28.	Prosperity Guardian -operaation menot	215 000
29.	YK:n rauhanturvaamisen hankkeet	400 000
Yhteensä		54 765 000

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 27.30.20.

Käyttösuunnitelmakohtien 14., 18. ja 24. lisäykset aiheutuvat 1.3.2024 voimaan tulleista palkan- korotuksista sekä operaatioiden muiden henkilöstökustannusten noususta. Uusien käyttösuunnitelmakohtien 27. ja 28. lisäykset aiheutuvat huhtikuussa 2024 päätetyistä operaatioihin osallistumisista. Uuden käyttösuunnitelmakohtien 29. lisäys aiheutuu päätetyistä osallistumisista YK:n erillisiin rauhanturvaamisen hankkeisiin, joissa seurataan YK rauhanturvaoperaatioiden mandaattien toteutumista, lisätään naisten osallistumista operaatioihin, sekä edistetään rauhanturvan uskottavuutta ja YK:n arvoja. Lisäykset katetaan käyttösuunnitelmakohtien 09. vähennyksellä sekä määrärahasiirrolla momentilta 27.30.20.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	-721 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	+760 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	+524 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	+100 000
27.	EUNAVFOR ASPIDES -operaation menot	+407 000

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

28.	Prosperity Guardian -operaation menot	+215 000
29.	YK:n rauhanturvaamisen hankkeet	+400 000
Yhteensä		+1 685 000

2024 II lisätalousarvio	1 685 000
2024 talousarvio	53 080 000
2023 tilinpäätös	46 395 834
2022 tilinpäätös	39 611 503

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 11 775 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	202 562 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	136 299 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	22 637 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	56 101 000
5.	Humanitaarinen apu	83 000 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu- ja tukitoiminnot	5 312 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	1 950 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle	87 950 000
9.	Korkotuki-instrumentti	21 000 000
Yhteensä		616 811 000

¹⁾ Sisältää ministeriön ja Euroopan komission välisten yhteistoimintahankkeiden menoja yhteensä 4 547 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 1 417 000 euroa siirtoa momentille 24.01.01 Suomen pysyväsä edustustossa Euroopan unionissa toimivan erityisasiantuntijan jatkokauden sekä kehitysyhteistyöhön liittyvien Team Finland -asiantuntijoiden palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen ja se kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan 1.

Vähennyksestä 2 340 000 euroa aiheutuu Suomen ja Euroopan komission välisten yhteistoimintahankkeiden komission osuuksista seuraavasti: 936 000 euroa Tekninen yhteistyö Nepal in opetussektorilla -hankkeen menoja ja 1 404 000 euroa Nepal in Luonnonvarat ja ilmastonmuutos kunnissa -hankkeen menoja maksatusten myöhentymisen takia. Vähennykset kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan 2. Vastaavat komissiolta saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.24.99. Vähennys ei muuta ulkoministeriön rahoitusosuutta hankkeille eikä se vaikuta Suomen julkisen kehitysavun määrään.

Lisäksi vähennyksestä 8 018 000 euroa on siirtoa momentille 28.92.69 komission maksuennusteen mukaisesti, ja se siirretään valtiovarainministeriöön EU:n uusien rahoituskehysten mukaisiin rahoitusosuuksiin NDICI-instrumenttiin käyttösuunnitelmakohdasta 3.

Vähennykset käyttösuunnitelmaan (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	-1 417 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	-2 340 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	-8 018 000
Yhteensä		-11 775 000

2024 II lisätalousarvio	-11 775 000
2024 talousarvio	628 586 000
2023 tilinpäätös	714 488 000
2022 tilinpäätös	774 505 000

69. Tuki Ukrainalle (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 217 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 24.01.01 Kiovan suurlähetystön kehityspolitiikka-asiantuntijan ja jälleenrakennussuunnitelman toteuttamisen edistämiseksi lähetetyn Team Finland -asiantuntijan palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen.

2024 II lisätalousarvio	-217 000
2024 talousarvio	32 821 000

90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

51. Häädäneläisten avustaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 455 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu äkillisten kriisien evakuointi- ja muiden äkillisten mittavien menojen tarpeesta. Lisämäärärahan turvin operaatiot voidaan aloittaa välittömästi kriisitilanteiden sitä edellyttäessä.

2024 II lisätalousarvio	455 000
2024 talousarvio	45 000
2023 tilinpäätös	314 391
2022 tilinpäätös	11 917

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 13 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 23.01.01 matkustuksen neuvontaan ja tukeen.

2024 II lisätalousarvio	-13 000
2024 talousarvio	25 198 000
2023 tilinpäätös	24 320 000
2022 tilinpäätös	25 647 000

10. Tuomioistuimet

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 950 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 25.10.03 tuomioistuinten toimitilakustannuksiin.

2024 II lisätalousarvio	-1 950 000
2024 talousarvio	15 320 000
2023 tilinpäätös	12 187 000
2022 tilinpäätös	14 206 000

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 950 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 25.10.02 tuomioistuinten toimitilakustannuksiin.

2024 II lisätalousarvio	1 950 000
2024 talousarvio	328 414 000
2023 tilinpäätös	304 832 000
2022 tilinpäätös	290 722 000

50. Vaalimenot

20. Vaalimenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 335 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen ulkomaanedustoissa hoidettaviin vaalitehtäviin.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu saamelaiskäräjävaalien uusimisesta.

2024 II lisätalousarvio	335 000
2024 talousarvio	43 086 000
2023 tilinpäätös	26 885 904
2022 tilinpäätös	14 879 520

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

23. EU:n pelastuspalvelumekanismi lääkinnällisten materiaalien CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentilta voidaan maksaa virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkausmenoja enintään 11 henkilötyövuoden verran.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	25 093 000

24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 14 484 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta määrärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2022 tilinpäätös	34 000 000

26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 14 484 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää:

2) edellä mainittujen rahastojen toimeenpanoon tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 20 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toimeenpanon kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää pakolaisten uudelleensijoittamismenettelystä, humanitaarisesta maahanpääsystä ja kuntaan sijoittamisesta aiheutuviin siirto- ja kulutusmenoihin sekä enintään 23 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin, joihin on varattu 13 297 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle ja 5 699 000 euroa Maahanmuuttovirastolle. Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää rahaa edelleen avustuksena. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osalta siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti.

Selvitysosa: Lisäys on momentilta 26.01.24 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia.

2024 II lisätalousarvio	14 484 000
2024 talousarvio	9 713 000
2023 tilinpäätös	42 828 000
2022 tilinpäätös	35 150 000

27. EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää hankkeen toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkauksiin vuonna 2024 sekä hankkeen toteuttamisesta ja toimeenpanosta aiheutuviin muihin kulutusmenoihin.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentilta voidaan maksaa virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkausmenoja enintään 12 henkilötyövuoden verran.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää hankkeen toimeenpanosta aiheutuvia menoja vastaavien määrärahojen siirtämiseen, josta Terveystieteiden tutkimuskeskukselle 73 211 000 euroa, sosiaali- ja terveysministeriölle 444 000 euroa ja Säteilyturvakeskukselle 105 000 euroa.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	114 851 000
2023 tilinpäätös	59 845 000

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 468 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu poliisille laittoman maahantulon hallinnasta 29.2.2024 mennessä aiheutuneista ylimääräisistä kustannuksista.

2024 II lisätalousarvio	468 000
2024 talousarvio	946 436 000
2023 tilinpäätös	887 921 000
2022 tilinpäätös	828 938 000

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 543 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 3 310 000 euroa aiheutuu välineellistetyn laittoman maahantulon hallinnan ylimääräisistä kustannuksista 1.2.—18.3.2024 väliseltä ajalta ja 233 000 euroa Turun lentokentän ympärivuorokautisen tukeutumisen kustannuksista.

2024 II lisätalousarvio	3 543 000
2024 I lisätalousarvio	12 174 000
2024 talousarvio	333 649 000
2023 tilinpäätös	312 030 000
2022 tilinpäätös	302 516 000

70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään lisäystä 11 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu radioteknisen valvontajärjestelmän (RTV) rakentamisen ja käyttöönoton kustannuksista.

2024 II lisätalousarvio	11 000 000
2024 I lisätalousarvio	74 000 000
2024 talousarvio	179 000 000
2023 tilinpäätös	325 000 000
2022 tilinpäätös	11 000 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille budjetoituihin kulutusmenoihin liittyvät arvonlisäveromenot maksetaan momentilta 26.01.29.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	4 000 000
2023 tilinpäätös	8 052 683
2022 tilinpäätös	3 875 821

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 545 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 655 000 euroa aiheutuu rajamenettelyn käyttöönotosta ja 890 000 euroa kansalaisuuslain muuttamisesta.

2024 II lisätalousarvio	1 545 000
2024 talousarvio	101 962 000
2023 tilinpäätös	67 795 000
2022 tilinpäätös	75 786 000

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 59 784 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää yksilöllistä paluuneuvontaa tarjoavien ja paluita koordinoivien paluukeskuksena toimivien vastaanottokeskusten menoihin.

Selvitysosa: Vähennyksestä 54 584 000 euroa aiheutuu maahanmuuton olettamien tarkistuksesta ja 5 200 000 euroa vastaanottorahan alentamisen vaikutuksesta.

Perustelujen täydennys mahdollistaa määrärahan käytön sellaisten vastaanottokeskusten menoihin, jotka tarjoavat intensiivistä yksilöllistä paluuneuvontaa, taloudellista ja käytännön tukea vapaaehtoiseen paluuseen sekä uudelleen kotoutumiseen lähtömaassa.

2024 II lisätalousarvio	-59 784 000
2024 talousarvio	320 570 000
2023 tilinpäätös	254 380 108
2022 tilinpäätös	272 307 000

22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää vapaaehtoista paluun ja uudelleenkotoutumisen kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin ja eurooppalaisiin tai pohjoismaalaisiin yhteishankkeisiin.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää vapaaehtoisen paluun ohjaukseen, suunnitteluun ja neuvontaan enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää vapaaehtoisen paluun mahdollistaviin välttämättömiin lääkärintoimiin ja tutkimuksiin sekä viestinnän ja tiedottamisen kuluihin.

Selvitysosa: Perustelujen muutos mahdollistaa Maahanmuuttoviraston osallistumisen toisten eurooppalaisten toimijoiden hankkeisiin koskien paluuta ja uudelleenkotoutumista. Lisäksi, vapaaehtoisen paluun ohjaukseen, suunnitteluun ja neuvontaan käytettävän henkilöstön maksim...

määrän kasvattaminen viiteen henkilötyövuoteen lisää Maahanmuuttoviraston mahdollisuuksia panostaa paluuneuvontaan, kouluttamiseen ja paluujärjestelyiden toimeenpanoon.

Perustelujen täydennys mahdollistaa määrärahan käytön vapaaehtoisen paluun mahdollistaviin välttämättömiin lääkärinlausuntoihin ja tutkimuksiin. Lausunnon puuttuminen voi aiheuttaa pitkittyneitä paluuprosesseja tai estää vapaaehtoisen paluun. Lisäämällä kirjauksen mahdollisuudesta käyttää määrärahaa viestintään ja tiedottamiseen tuo Maahanmuuttovirastolle mahdollisuuden toteuttaa laajamittaisempaa viestintää ja tiedotusta potentiaalisille palaajille.

Muutosten oletetaan vaikuttavan myönteisesti palaajamääriin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	2 318 000
2023 tilinpäätös	2 318 000
2022 tilinpäätös	2 318 000

63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 35 587 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 28 687 000 euroa aiheutuu maahanmuuton olettamien tarkistuksesta ja 6 900 000 euroa vastaanottorahan tarkistamisesta.

2024 II lisätalousarvio	-35 587 000
2024 talousarvio	100 726 000
2023 tilinpäätös	99 074 029
2022 tilinpäätös	66 124 963

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 403 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 24.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa Natossa (NAE) toimivien puolustuspolitiikan erityisasiantuntijan ja puolustussektorin kansallisen asiantuntijan (VNC) palkkaus- ja muihin menoihin.

2024 II lisätalousarvio	-403 000
2024 talousarvio	17 856 000
2023 tilinpäätös	16 912 000
2022 tilinpäätös	16 586 000

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 85 256 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2024 saa tehdä Puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtion talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2024—2028 enintään 156 602 000 euroa (Vuoden 2024 toimintamenojen tilausvaltuus).

Selvitysosa: Lisäyksestä 6 123 000 euroa aiheutuu Ukrainalle annettavan tuen kustannuksista, 1 341 000 euroa CEF-tuen kohdentamisesta Puolustusvoimille, 56 544 000 euroa vuoden 2023 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesta tarkistuksesta, 904 000 euroa vuoden 2023 valuuttakurssimuutoksista ja 20 344 000 euroa siirrosta momentilta 27.10.18.

Tilausvaltuuden muutostarve aiheutuu merijärjestelmien ylläpidosta vuosina 2024—2025 sekä järjestelmän (ELVA) käyttöönoton viivästyemisestä aiheutuvasta rahoitusmuutoksesta. Tilausvaltuuden muutos toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Valtuustaulukko muuttuu tilausvaluusmuutoksen johdosta seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2024	2025	2026	2027	2028—	Yhteensä vuodesta 2024 lähtien
Vanhat tilausvaluudet						
Vuoden 2020 toimintamenojen tilausvaluus	9 790					9 790
Kunnossapidon kumppanuus 2020 (Millog 2020) -tilausvaluus	125 692	125 692	125 692	125 692	125 692	628 460
Vuoden 2021 toimintamenojen tilausvaluus	12 400	12 205	3 500			28 105
Vuoden 2022 toimintamenojen tilausvaluus	41 074	13 122	6 470	2 183		62 849
Vuoden 2023 toimintamenojen tilausvaluus	101 539	26 913	7 164	5 905	1 900	143 421
Vanhat tilausvaluudet yhteensä	290 495	177 932	142 826	133 780	127 592	872 625
Uusi tilausvaluus						
Vuoden 2024 toimintamenojen tilausvaluus	2 850	100 133	33 999	12 665	6 955	156 602
Uusi tilausvaluus yhteensä	2 850	100 133	33 999	12 665	6 955	156 602
Valtuudet yhteensä	293 345	278 065	176 825	146 445	134 547	1 029 227
2024 II lisätalousarvio						85 256 000
2024 I lisätalousarvio						—
2024 talousarvio						2 357 200 000
2023 tilinpäätös						2 253 291 000
2022 tilinpäätös						2 152 420 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentilta vähennetään 165 493 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää kotimaisen puolustusteollisuuden toiminnan tehostamiseen.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaluuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 279 403 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä viisivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 23 789 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että

1) Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2023 (UKR 2023) -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 575 419 000 euroa siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2023—2032 enintään 2 026 573 000 euroa.

2) Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 19 430 000 euroa siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2018—2029 enintään 1 395 940 000 euroa.

3) Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2023 (PVKEH 2023) -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 49 930 000 euroa tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2023—2032 enintään 876 454 000 euroa.

4) Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2020 (PVKEH 2020) -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 1 000 000 euroa tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2020—2027 enintään 92 820 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 93 404 000 euroa vuoden 2023 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesta kustannustasotarkistuksesta, 11 258 000 euroa vuoden 2023 valuuttakurssitappioista ja 1 080 000 euroa Ukrainaan toimitetun materiaalin korvaushankinnoista sekä vähennyksenä 238 080 000 euroa Laivue 2020 -tilausvaltuuden menoajoitusmuutoksesta vuosille 2026—2029, 6 600 000 euroa muiden puolustusmateriaalihankintojen määrärahan siirrosta PVKEH 2023 -tilausvaltuudelle, 6 211 000 euroa muiden puolustusmateriaalihankintojen määrärahan siirrosta Laivue 2020 -tilausvaltuudelle ja 20 344 000 euroa siirrosta momentille 27.10.01 palkkaus- ja muihin menoihin.

Momentin perustelujen täydennys mahdollistaa kotimaisen puolustusteollisuuden kyvyt tuottaa tehostetusti puolustusmateriaalia sekä Ukrainan että Puolustusvoimien omaan tarpeeseen.

UKR 2023 -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisäyksestä 575 419 000 eurolla 583 219 000 euron lisäys aiheutuu Puolustusvoimien Ukrainaan luovuttaman materiaalin korvaavista hankinnoista ja 7 800 000 euron vähennys siirrosta momentille 27.10.01 vuodelta 2024. Tilausvaltuuden maksatusajan pidentäminen vuoteen 2032 asti aiheutuu korvaushankintojen määrän kasvusta.

Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisäyksestä 19 430 000 eurolla 30 000 000 euron lisäys aiheutuu muiden puolustusmateriaalihankintojen määrärahan uudelleen kohdentamisesta ja 10 570 000 euron vähennys siirrosta momentille 27.10.01. Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä muiden puolustusmateriaalihankintojen määrarahasta peruutettu 23 789 000 euroa uudelleenbudjetoidaan Laivue 2020 -tilausvaltuuteen. Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa. Vuoden 2024 muiden puolustusmateriaalihankintojen määrarahasta 6 211 000 euroa kohdennetaan uudelleen Laivue 2020 -tilausvaltuuteen.

PVKEH 2023 -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisäyksestä 49 930 000 eurolla 50 100 000 euron lisäys aiheutuu kriisinhallintajoukoille hankittavista panssariajoneuvoista ja 170 000 euron vähennys siirrosta momentille 27.10.01.

PVKEH 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärän vähennys 1 000 000 eurolla aiheutuu siirrosta muihin puolustusmateriaalihankintoihin Puolustusvoimien hankesuunnitelmien tarkentumisen johdosta.

Edellä mainittujen muutosten seurauksena määrärahasta arvioidaan vuonna 2024 käytettävän 1 038 079 000 euroa tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, 61 160 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä 279 403 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Valtuustaulukko muuttuu tilausvaltuusmuutosten johdosta seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2024	2025	2026	2027	2028—	Yhteensä vuodesta 2024 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2017) -tilausvaltuus	20 087	32 684				52 771
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2018) -tilausvaltuus	35 220	29 500	230			64 950
Laivue 2020 -tilausvaltuus		182 294	182 638	111 282	56 584	532 798
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2020) -tilausvaltuus	5 970	2 065	4 920	605		13 560
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2021) -tilausvaltuus	180 135	63 075	53 933	27 727	18 000	342 870
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2022) -tilausvaltuus	48 609	47 070	66 550	40 480	10 000	212 709
Puolustuskyvyn parantaminen (PVPAR 2022) -tilausvaltuus	330 215	287 850	205 115	255 250		1 078 430
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2023) -tilausvaltuus	129 047	134 420	174 220	101 780	221 900	761 367
Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat (UKR 2023) -tilausvaltuus	272 506	267 692	381 064	403 345	660 752	1 985 359
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	1 021 789	1 046 650	1 068 670	940 469	967 236	5 044 814

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2024	2025	2026	2027	2028—	Yhteensä vuodesta 2024 lähtien
Uusi tilausvaltuus						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2024) -tilausvaltuus	16 290	37 750	28 965	20 425	12 580	116 010
Uusi tilausvaltuus yhteensä	16 290	37 750	28 965	20 425	12 580	116 010
Valtuudet yhteensä	1 038 079	1 084 400	1 097 635	960 894	979 816	5 160 824

2024 II lisätalousarvio	-165 493 000
2024 talousarvio	1 544 135 000
2023 tilinpäätös	1 926 520 000
2022 tilinpäätös	1 289 500 000

19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

01.	Monitoimihävittäjien hankinta 2021 -tilausvaltuuden (HX 2021) käytöstä aiheutuvat menot	1 087 000
02.	Monitoimihävittäjien hankinnan muu rahoitus (enintään)	177 282
03.	Indeksimenot	106 160
04.	Valuuttakurssimenot	131 900
Yhteensä		1 502 342

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille nettobudjetoidaan maksuprusteisena kiinteistömenot.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä viisivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 110 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että monitoimihävittäjien hankintaa koskevia ja niihin välittömästi liittyvien sopimusten enimmäismäärää vähennetään 68 000 000 eurolla siten, että niistä vuosina 2021—2031 valtiolle aiheutuvat menot saavat olla lopullisen tarjouspyynnön lähettämisaikakohdan hintatasolla enintään 9 144 000 000 euroa (Monitoimihävittäjien hankinta -tilausvaltuus, HX 2021).

Selvitysosa: HX 2021 -tilausvaltuuden enimmäismäärän vähentämisestä aiheutuva vuoden 2024 määräraha 68 000 000 euroa on kohdennettu käyttösuunnitelmakohtaan 02. käytettäväksi kotimaassa tehtäviin sopimuksiin. Tilausvaltuus sisältää ulkomailta hankittavat kone-, ase- ja huoltosopimukset. Muutos toteutetaan hankkeelle vuoden 2021 talousarviossa myönnetyn kokonaisrahoituksen puitteissa.

Perusteluja on täydennetty siten, että hankintaan liittyvät kiinteistömenot budjetoidaan maksu-
rusteisesti. Valtion kirjanpidossa hankinnan vuokramenoihin sovelletaan annuiteettimenetelmää.

Tilausvaltuuden muutoksen johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2024	2025	2026	2027	2028—	Yhteensä vuodesta 2024 lähtien
Monitoimihävittäjien hankinta						
2021 -tilausvaltuus (HX 2021)	1 087 000	1 415 000	1 221 000	1 200 000	2 321 000	7 244 000
Menot yhteensä	1 087 000	1 415 000	1 221 000	1 200 000	2 321 000	7 244 000

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	1 502 342 000
2023 tilinpäätös	1 417 953 000
2022 tilinpäätös	330 028 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 3 834 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan
5 000 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	5 252 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	1 754 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	1 100 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	7 302 000
06.	EUTM/Mosambikin koulutusoperaation menot	373 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	6 960 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	10 300 000
09.	EUNAVFOR ASPIDES	197 000
10.	Prosperity Guardian	151 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	604 000
12.	EUNAVFOR MED Irini, Välimeren operaation menot	297 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

13.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	6 245 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	11 539 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	456 000
17.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	219 000
19.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	504 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	9 023 000
Yhteensä		62 276 000

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 2 851 000 euroa vuoden 2023 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesta tarkistuksesta sekä vähennyksenä 5 000 000 euroa Kriisinhallinnan kehittämisohjelma 2023 -tilausvaltuuden (KRIHA KEHO 2023) määrärahasta ja 1 685 000 euroa siirrosta momentille 24.10.20.

Peruutettu vanhentuneen KRIHA KEHO 2023 -tilausvaltuuden määräraha uudelleenbudjetoidaan momentille 27.10.18 osana PVKEH 2023 -tilausvaltuutta.

Punaisellemerelle perustetaan kaksi uutta operaatiota, minkä johdosta käyttösuunnitelmaan on lisätty kaksi uutta kohtaa, 09. EUNAVFOR ASPIDES ja 10. Prosperity Guardian, jotka rahoitetaan käyttösuunnitelman kohdasta 20.

Käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	+1 000 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	-1 000 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	+1 000 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	-3 500 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	-5 000 000
09.	EUNAVFOR ASPIDES	+197 000
10.	Prosperity Guardian	+151 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	-100 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	+3 418 000
Yhteensä		-3 834 000

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	-3 834 000
2024 talousarvio	66 110 000
2023 tilinpäätös	67 535 000
2022 tilinpäätös	67 178 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Verotus ja tulli

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 820 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu turvallisuustason noston menoista.

2024 II lisätalousarvio	1 820 000
2024 talousarvio	425 043 000
2023 tilinpäätös	411 707 000
2022 tilinpäätös	410 681 000

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 847 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 172 000 euroa aiheutuu Virve2-päätelaitteiden hankinnasta ja 675 000 euroa varautumisen menoista.

2024 II lisätalousarvio	847 000
2024 talousarvio	207 749 000
2023 tilinpäätös	200 107 000
2022 tilinpäätös	193 323 000

63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tarkentuneista ennusteista kaksinkertaisen verotuksen huojentamista kansainvälisiin verosopimuksiin liittyen.

2024 II lisätalousarvio	1 000 000
2024 talousarvio	2 000 000
2023 tilinpäätös	4 529 549
2022 tilinpäätös	3 663 307

95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kasvaneista tuloverotuksen luonnollisten henkilöiden ennakonpalautuksista, viitekorkopäätöksen vaikutuksesta ja tuloverotuksen veroprosentin muuttumisesta vuosituloperusteiseksi aiemman kuukausiperusteisen rajan sijaan.

2024 II lisätalousarvio	10 000 000
2024 talousarvio	23 200 000
2023 tilinpäätös	22 919 642
2022 tilinpäätös	18 812 177

97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tarkentuneesta autoveron vientipalautuksen toteutumaennusteesta, kun hakemusmäärät ovat merkittävästi kasvaneet aiemmasta ennusteesta.

2024 II lisätalousarvio	7 000 000
2024 talousarvio	10 000 000
2023 tilinpäätös	21 722 337
2022 tilinpäätös	11 314 849

20. Palvelut valtioyhteisölle

88. Senaatti-konsernin liikelaitokset

4. Suostumukset

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan omaisuuden käyväällä arvolla valtion kiinteistövarallisuutta, joka muodostuu noin 50 hehtaarin määrälästä kiinteistöistä 285-414-8-7 ja sillä sijaitsevista rakennuksista sekä valtion kiinteistövarallisuutta, joka muodostuu noin 0,5 hehtaarin määrälästä kiinteistöistä 491-1-7-37 ja sillä sijaitsevista rakennuksista.

Valtioneuvosto päättää luovutusten tarkemmista ehdoista.

Selvitysosa: Suostumuksen mukainen kiinteistövarallisuus sijaitsee Kotkan kaupungissa, Kymenlaakson maakunnassa. Kyseessä on ns. Kymminlinnan rakennuskanta ja sen yhteydessä olevan linnoitus-, metsä- ja maa-alueen luovutus. Kokonaisuus muodostuu yhteensä noin 50 hehtaarin suuruisesta maa-alueesta, jolla on yhteensä noin 20 rakennusta (yhteensä noin 8 552 brm²). Omaisuuserä on tällä hetkellä Senaatti-kiinteistöjen omistajahallinnassa.

Suostumuksen mukainen toinen kiinteistövarallisuus sijaitsee Mikkelin kaupungissa, Etelä-Savon maakunnassa. Kyseessä on ns. lääninhallituksen rakennuksen (virastokorttelin C-talo) ja sen yhteydessä olevan maa-alueen luovutus. Kokonaisuus muodostuu yhteensä noin 0,5 hehtaarin suuruisesta maa-alueesta, jolla sijaitsee kolmesta eri aikana rakennetusta osasta lasikäytävillä yh-

distetty rakennus (yhteensä noin 4 730 brm²). Omaisuuserä on tällä hetkellä Senaatti-kiinteistöjen omistajahallinnassa.

Kohteilla on oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuuta annetun lain (973/2002) 4 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisia erittäin huomattavia kulttuurihistoriallisia arvoja. Tästä syystä kohteiden luovuttamiseen tarvitaan eduskunnan suostumus.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 I lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	—
2023 tilinpäätös	—
2022 tilinpäätös	—

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 23 402 000 euroa.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 18 011 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 391 000 euroa aiheutuu momentilta 28.70.06 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetoinnista, 3 200 000 euroa edesmenneen omaisen asioiden hoidon digitalisoinnin toimenpiteiden lykkäytymisestä, 10 720 000 euroa eIDAS-asetuksen mukaisen digitaalisen lompakon kehityksen lykkäytymisestä ja 4 091 000 euroa valtion yhteisen tietojenkäsittelyratkaisun toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden siirtymisestä vuosille 2025—2026.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	23 402 000
2024 talousarvio	10 270 000
2023 tilinpäätös	13 933 000
2022 tilinpäätös	42 345 000

06. Eräät Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:n jäsenyydestä aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 7 147 000 euroa.

Selvitysosa: Peruutetusta määrärahasta 968 000 euroa uudelleenbudjetoidaan momentille 23.01.01, 788 000 euroa momentille 24.01.01 ja 5 391 000 euroa momentille 28.70.01.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta määrärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2023 tilinpäätös	15 700 000

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 200 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 35.01.01, jolle palautetaan talousarvion yhteydessä siltä virheellisesti ympäristölupa- ja valvontamenettelyiden digitalisaation kehittämiseen (LUVAKE) liittyen vähennetty määräraha.

2024 II lisätalousarvio	-1 200 000
2024 talousarvio	3 658 000
2023 tilinpäätös	30 031 000
2022 tilinpäätös	58 003 000

40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että valtiovarainministeriö oikeutetaan sitoutumaan enintään 3 220 000 eurolla EURO QCI -hankkeen 2. vaiheeseen. Hanke toteutetaan vuosina 2025—2028 ja kansallinen rahoitusosuus on enintään 3 220 000 euroa.

Selvitysosa: EURO QCI -hankkeen 2. vaiheen rahoitustarve on yhteensä 4,6 milj. euroa, josta kansallinen rahoitusosuus on 3,22 milj. euroa ja EU:n osuus 30 % eli 1,38 milj. euroa. Kansallista rahoitusta voidaan käyttää vastinrahoituksen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle tai sen tytäryhtiölle. Hankkeen toisessa vaiheessa kehitetään kansainvälisiä kvanttiturvallisia yhteyksiä EU-naapurimaiden kanssa hyödyntäen EU-teknologiaa.

EURO QCI -hankkeen 2. vaiheen vuosittainen rahoitustarve (euroa)

	Kansallinen rahoitus (70 %)	EU-rahoitus (30 %)	Yhteensä
2025	70 000	30 000	100 000
2026	2 020 000	870 000	2 890 000
2027	480 000	210 000	690 000
2028	640 000	280 000	920 000

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	27 800 000
2023 tilinpäätös	21 200 000
2022 tilinpäätös	12 500 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 859 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 2 865 000 euroa tasoitusmäärän perusteena olevien tuloarvioiden muutoksista johtuen ja vähennyksenä 1 006 000 euroa Ahvenanmaan valtuuskunnan 22.11.2023 vahvistamasta vuoden 2022 lopullisesta tasoitusmaksusta.

2024 II lisätalousarvio	1 859 000
2024 I lisätalousarvio	-2 969 000
2024 talousarvio	204 801 000
2023 tilinpäätös	198 415 589
2022 tilinpäätös	202 195 000

34. Ahvenanmaan verotasoitus (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 6 305 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu Ahvenanmaan valtuuskunnan 13.2.2024 päätöksestä vuoden 2022 lopullisesta verotasoituksesta.

2024 II lisätalousarvio	-6 305 000
2024 talousarvio	114 700 000
2023 tilinpäätös	122 550 421
2022 tilinpäätös	84 800 000

89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus

31. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 554 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 559 000 euroa siirtona momentilta 28.90.30 aiheutuen kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta tehtävän siirron tarkentumisesta, 7 000 euroa vuoden 2023 kustannuspohjan korjauksen palvelujen kysynnän kasvun vaikutuksesta, 20 000 euroa vuoden 2023 kustannuspohjan korjauksen indeksikorotuksen vaikutuksesta, 7 000 euroa vuoden 2024 palvelujen kysynnän kasvun tarkentumisesta, 15 000 euroa vuoden 2024 indeksikorotuksen vaikutuksesta ja 4 000 euroa yliopistosairaalisien rahoituksen tarkentumisesta sekä vähennyksenä 58 000 euroa hyvinvointialueiden rahoituksen siirtymätasauksen tarkentumisesta.

2024 II lisätalousarvio	554 000
2024 talousarvio	24 614 871 000
2023 tilinpäätös	20 777 000 512
2022 tilinpäätös	1 860 440 000

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 511 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 9 947 000 euroa johtuen vuonna 2023 käyttämättä jääneiden kuntarakennelain (1698/2009) mukaisten kuntien yhdistymisavustusten palauttamisesta, 674 000 euroa kotikuntaa vailla olevien 6—15-vuotiaiden kotikuntakorvausten perusosan tarkentumisesta ja 449 000 euroa yksityisten opetuksen järjestäjien ja yliopistojen arvonnäköveron tarkentumisesta sekä vähennyksenä 559 000 euroa siirtona momentille 28.89.31 johtuen kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannusten tarkentumisesta.

2024 II lisätalousarvio	10 511 000
2024 talousarvio	2 490 325 000
2023 tilinpäätös	2 772 034 856
2022 tilinpäätös	7 986 435 458

92. EU ja kansainväliset järjestöt

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 127 982 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon 8 018 000 euroa siirtona momentilta 24.30.66 EU:n uusien rahoituskehysten mukaisiin rahoitusosuuksiin naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineeseen (NDICI) ja vähennyksenä 136 000 000 euroa EU-jäsenmaksun arvion tarkentumisena.

2024 II lisätalousarvio	-127 982 000
2024 talousarvio	2 286 000 000
2023 tilinpäätös	1 862 720 902
2022 tilinpäätös	2 605 000 000

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 3 980 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 10 556 000 euroa opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 800 000 euroa luku- ja kirjoitustaidon parantamista edistävästä toimenpiteistä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 4 150 000 euroa siirtona momentille 29.10.01 Valteri-koulun toimintamenoihin ja lisäyksenä 170 000 euroa siirtona momentilta 29.91.50 Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelman kansallisen rahoitusosuuden menoihin.

Perustelujen muutokset aiheutuvat määrärahan muutoksesta sekä käyttötarkoituksen muutoksesta siten, että määrärahaa voidaan kohdentaa myös avustuksiin.

2024 II lisätalousarvio	-3 980 000
2024 talousarvio	66 334 000
2023 tilinpäätös	68 283 000
2022 tilinpäätös	64 351 000

11. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Suomenlinnan infrarakenteiden ja kiinteistöjen putki- ja tulvasivaurioiden korjauskustannuksista.

2024 II lisätalousarvio	800 000
2024 talousarvio	2 723 000
2023 tilinpäätös	2 298 000
2022 tilinpäätös	2 816 000

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 4 150 000 euroa on siirtoa momentilta 29.01.02 ja 1 000 000 euroa momentilta 29.10.20 Valteri-koulun toiminnan turvaamiseen.

2024 II lisätalousarvio	5 700 000
2024 talousarvio	42 099 000
2023 tilinpäätös	41 065 000
2022 tilinpäätös	41 828 000

20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 1 000 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 550 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 29.10.01 Valteri-koulun toimintamenoihin.

Vähennys ja määrärahan peruuttaminen aiheutuvat opetussuunnitelmatyöstä yhden vuosiviikkotunnin lisäämiseksi tarkoitetun määrärahan uudelleen kohdennuksesta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	-1 000 000
2024 talousarvio	74 750 000
2023 tilinpäätös	48 730 000
2022 tilinpäätös	172 439 000

30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 25 205 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kotikuntakorvauksen perusosan muutoksen vaikutuksesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin momentin 28.90.30 perusteluihin viitaten.

2024 II lisätalousarvio	25 205 000
2024 talousarvio	524 425 000
2023 tilinpäätös	490 940 674
2022 tilinpäätös	537 422 346

31. *Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että valtionosuuteen oikeuttavien yksikköjen enimmäismäärän estämättä määrärahaa saa käyttää enintään 17 330 000 euroa 100 prosentin valtionosuutena maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutukseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ukrainalaisten kielikoulutuksen lisäämisestä vapaan sivistystyön oppilaitoksissa.

2024 II lisätalousarvio	1 000 000
2024 talousarvio	168 313 000
2023 tilinpäätös	181 722 936
2022 tilinpäätös	175 898 716

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

20. *Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 32.50.03 avustukseen maahanmuuttajien kielennoppimisen edistämiseksi.

2024 II lisätalousarvio	100 000
2024 talousarvio	39 249 000
2023 tilinpäätös	40 616 000
2022 tilinpäätös	35 394 000

51. *Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 700 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 9 000 000 euroa kansallisiin tutkimusinfrastruktuureihin (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 300 000 euroa siirtona momentille 29.40.88 Euroopan sirontatutkajärjestelmän tukemiseen perustettavan osakeyhtiön perustamiskustannuksiin ja lisäyksenä 4 000 000 euroa kansallisten tutkimusinfrastruktuurien (RRF pilari3) maksatusten toteutumiseen suunniteltua etupainotteisemmin.

2024 II lisätalousarvio	3 700 000
2024 talousarvio	403 137 000
2023 tilinpäätös	329 681 320
2022 tilinpäätös	331 877 592

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan sirontatutkajärjestelmän tukemiseen perustettavan osakeyhtiön perustamiskustannusten ja yhtiön perustamissopimuksessa määritellyn osakkeiden merkintähinnan maksamiseen.

Selvitysosa: Määräraha on siirtoa momentilta 29.40.51 EISCAT-osakeyhtiön perustamiseen.

EISCAT-sirontatutkajärjestelmää hallinnoivan järjestön organisaatiomuoto muutetaan yhdistyksestä ruotsalaiseksi osakeyhtiöksi, jonka omistavat Suomen, Ruotsin ja Norjan valtiot yhtä suurin omistusosuuksin. Perustettava yhtiö EISCAT AB olisi valtion osittain omistama erityistehtävä-yhtiö.

2024 II lisätalousarvio	300 000
-------------------------	---------

80. Taide ja kulttuuri

56. Valtionrahoitus kansallisten taidelaitosten toimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 92 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1. Kansallisgalleria	13 975 000
2. Suomen Kansallisteatteri	11 745 000
3. Suomen Kansallisooppera ja -baletti	39 381 000
Yhteensä	65 101 000

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Kansallisgallerian maksamien arvonlisäveromenojen korvaamisesta kansallisten taidelaitosten rahoituksesta annetun lain (942/2022) 4 §:n mukaisesti.

2024 II lisätalousarvio	92 000
2024 talousarvio	65 009 000

90. Liikuntatoimi

50. Liikunnan ja urheilun edistäminen (kiinteä määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että urheilijoiden valmennus- ja harjoitteluapurahojen maksamiseen käytettävä määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 I lisätalousarvio	1 100 000
2024 talousarvio	55 952 000
2023 tilinpäätös	119 872 700
2022 tilinpäätös	101 459 828

91. Nuorisotyö

50. Nuorisotyön edistäminen (kiinteä määräraha)

Momentilta vähennetään 170 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 29.01.02 Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelman kansallisen rahoitusosuuden menoihin.

2024 II lisätalousarvio	-170 000
2024 talousarvio	35 662 000
2023 tilinpäätös	41 146 943
2022 tilinpäätös	36 328 067

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 13 500 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman siirtymäkauden 2021—2022 maaseuturahastosta maksettavan teknisen avun EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää kohtiin 1)—3) liittyvien kulutusmenojen maksamiseen.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärarahasta peruutetaan 13 500 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärarahasta peruutetaan 10 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2024 saa tehdä Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 perusteella Manner-Suomessa myönnettävien hankkeiden myöntämispäätöksiä 157 180 000 eurolla ja Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman siirtymäkauden 2021—2022 teknisen avun myöntämispäätöksiä 13 500 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan ja valtuuden lisäykset ovat Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman (maaseutuohjelma) siirtymäkaudella (2021—2022) käyttämättä jääneen tai peruuntuneen myöntämisvaltuuden ja määrärahan uudelleenbudjetoitua tekniseen apuun.

Ehdotetulla muutoksella varmistetaan maaseutuohjelman mahdollisimman täysimääräinen toteutuminen Euroopan komission 15.2.2024 hyväksymän ohjelmamuutoksen mukaisesti.

Lisäyksestä EU-osuutta on 5 670 000 euroa (42 %) ja kansallista osuutta on 7 830 000 euroa. Lisäyksen jälkeen siirtymäkauden teknisen avun määrä on yhteensä 33 500 000 euroa.

Peruutettu vuoden 2023 määräraha kohdistui CAP-suunnitelmaa toteuttaviin kokonaan kansallisesti rahoitettuihin maaseutuyritysten energiainvestointeihin.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	13 500 000
2024 talousarvio	188 349 000
2023 tilinpäätös	139 016 000
2022 tilinpäätös	212 616 000

20. Maa- ja elintarviketalous

43. *Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 49 000 000 euroa.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 49 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on vuoden 2022 talousarvioon sisältyvän kansallisen rahoitusosuuden uudelleenbudjetointia CAP-suunnitelman rahoitukseksi vuosien 2021—2027 rahoituskauden kokonaisrahoituksen rajoissa. Lisäyksellä ja CAP-suunnitelman momenttien määrärahakehysten muutoksilla varmistetaan Orpon hallitusohjelman CAP-suunnitelmaan kohdistuvan säästön toteuttaminen suunnitelman tavoitteiden toteuttamista vaarantamatta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	49 000 000
2024 talousarvio	286 816 000
2023 tilinpäätös	286 560 000
2022 tilinpäätös	352 996 000

44. *Luonnonhaittakorvaukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 74 000 000 euroa.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 74 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on vuoden 2022 talousarvioon sisältyvän kansallisen rahoitusosuuden uudelleenbudjetointia CAP-suunnitelman rahoitukseksi vuosien 2021—2027 rahoituskauden kokonaisrahoituksen rajoissa. Lisäyksellä ja CAP-suunnitelman momenttien määrärahakehysten muutoksilla varmistetaan Orpon hallitusohjelman CAP-suunnitelmaan kohdistuvan säästön toteuttaminen suunnitelman tavoitteiden toteuttamista vaarantamatta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	74 000 000
2024 talousarvio	496 815 000
2023 tilinpäätös	495 884 000
2022 tilinpäätös	637 394 000

40. Luonnonvaratalous

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu suurpetojen vuonna 2023 aiheuttamien porovahinkojen täysimääräisestä korvaamisesta valtiovarainvaliokunnan mietinnön (VaVM 14/2023 vp) mukaisesti. Vuoden 2023 porovahingot olivat 9,765 milj. euroa, josta talousarvion mukaisella määrärahalla korvauksia on pystytty maksamaan vain 76 % korvaustasoon saakka.

2024 II lisätalousarvio	2 500 000
2024 talousarvio	8 850 000
2023 tilinpäätös	11 336 000
2022 tilinpäätös	9 550 000

64. Metsähallitus

2. Peruspääoman muutokset

Luvun perusteluja muutetaan siten, että Metsähallituksen peruspääomaa ehdotetaan korotettavaksi 2,652 milj. eurolla.

Selvitysosa: Vuoden 2024 talousarvion mukaan peruspääomaa voidaan korottaa 1,267 milj. eurolla. Kun Metsähallituksen peruspääomaa korotetaan 1,385 milj. eurolla siirtämällä Korsnäsin merituulivoimahankkeen 5 432 hehtaarin lisäalue tuottovaatimuksen alaiseen peruspääomaan liikelaitoksen muusta omasta pääomasta, peruspääoma kasvaa 2,652 milj. eurolla.

70. Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ilmakuvakamerajärjestelmän hankinnasta.

2024 II lisätalousarvio	1 000 000
2024 talousarvio	51 163 000
2023 tilinpäätös	48 198 000
2022 tilinpäätös	45 310 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 166 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 31.01.02 virkasiirroista aiheutuviin palkkausmenoihin.

2024 II lisätalousarvio	166 000
2024 talousarvio	22 862 000
2023 tilinpäätös	23 654 000
2022 tilinpäätös	17 914 000

02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 419 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 2 327 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 173 000 euroa on siirtoa momentille 24.01.01 erityisasiantuntijan tehtävän rahoitukseen Suomen pysyvässä edustustossa Natossa, 166 000 euroa siirtoa momentille 31.01.01 virkasiirroista aiheutuviin palkkausmenoihin ja 80 000 euroa siirtoa momentille 31.20.51 tiedonvälityksen ja uutismedioiden tukemiseen annetun asetuksen (476/2023) mukaiseen valtionavustukseen oikeuttavan, mutta vuonna 2023 huomioimatta ja käsittelemättä jääneen hakemuksen mukaisen tuen maksamiseen.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	-419 000
2024 talousarvio	95 762 000
2023 tilinpäätös	103 188 000
2022 tilinpäätös	99 262 000

88. *Osakehankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 11 236 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään niin, että määrärahaa saa käyttää Verkkojen Eurooppa -välineestä (Connecting Europe Facility, CEF) Turun tunnin juna -hankkeelle myönnettyjen tukien siirtämiseen hankeyhtiön käytettäväksi.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää sijoituksiin suoraan liikenne- ja viestintäministeriön omistukseen perustettujen hankeyhtiöiden osakepääomaan tai sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon sekä yhtiöiden perustamisesta aiheutuviin viranomaismaksuihin. Maksettavaa pääomaa saa käyttää suoraan liikenne- ja viestintäministeriön omistukseen perustetuissa hankeyhtiössä Länsirata Oy, Lentorata Oy ja Itärata Oy. Valtion omistusosuus suunnitteluyhtiöissä on vähintään 51 %. Pääomituksen edellytyksenä on, että kaupungit ja muut mahdolliset hyötyvät julkisyhteisöt sitoutuvat maksamaan syntyviä suunnittelun kokonaiskustannuksia siten, että valtion osuudeksi niistä jää Itärata Oy:n osalta enintään 51 % ja Lentorata Oy:n osalta enintään 70 %. Pääomituksen edellytyksenä Länsirata Oy:n osalta on, että kaupungit ja muut mahdolliset hyötyvät julkisyhteisöt sitoutuvat maksamaan syntyviä suunnittelun ja rakentamisen kokonaiskustannuksia siten, että valtion pääomituksen osuudeksi jää enintään 460 milj. euroa. Valtio ei luovuta miltään osin päätösvaltaansa hankeyhtiöille taloudellisesti tai yhteiskunnallisesti merkittävissä asioissa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu momentille 12.31.10 tuloutetuista CEF-tuen maksatuksista Turun tunnin juna -hankkeelle.

CEF-rahoitusta ei lueta osaksi valtion suorittamaa pääomitusta yhtiölle. Vuonna 2020 raideliikenteen kehittämiseen välillä Helsinki—Turku myönnettiin CEF-rahoitusta 37,5 milj. euroa.

Aikaisemman Suomi-rata Oy:n toiminimi muutettiin maaliskuussa 2024 tehdyllä omistajien yksimielisellä päätöksellä Lentorata Oy:ksi. Yhtiön uusi toiminimi rekisteröitiin 3.4.2024. Muutosta olivat edeltäneet hallitusohjelmakirjauksen toimeenpanoa koskevat neuvottelut omistajien kanssa, jonka seurauksena yhtiön toiminta rajattiin koskemaan Lentoradan suunnittelua. Samalla yhtiön omistajakunta rajautui käsittämään valtion lisäksi Helsingin, Vantaan ja Lahden kaupungit. Aikaisemman Turun Tunnin Juna Oy:n omistajat päättivät joulukuussa 2023 pidetyssä yhtiön ylimääräisessä kokouksessa, että yhtiön toiminimi muutetaan Länsirata Oy:ksi. Uusi toiminimi rekisteröitiin 8.2.2024.

Valtio on sitoutunut yhtiökohtaisissa osakassopimuksissa pääomittamaan raidehankkeiden suunnittelukustannuksia yhteensä 97,2 milj. eurolla.

2024 II lisätalousarvio	11 236 000
2024 talousarvio	9 000 000
2023 tilinpäätös	4 810 000
2022 tilinpäätös	23 933 000

10. Liikenne- ja viestintäverkot

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus saa tehdä vähintään 20 vuoden mittaiselle sopimuskaudelle maantielauttaliikenteen palvelusopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 1 450 000 000 euroa.

Selvitysosa: Maantielauttaliikenteen hankintoja ollaan uudistamassa. Aiempaa pidemmillä, arviolta 20—21-vuotisilla palvelusopimuksilla turvataan maantielauttaliikenteen edellytykset ja mahdollistetaan maantielauttaliikenteen hankintastrategian mukaiset tavoitteet. Maantielauttaliikennepalveluiden kilpailutettavat sopimukset koskevat maantielauttaliikenteen hankintoja, ja ne on jaettu neljään palvelusopimuskokonaisuuteen (Järvi-Suomi, Saaristomeri I, Saaristomeri II ja maantielauttaliikenne) käsittäen 40 lauttapaikan maantielauttaliikennepalvelut. Maantielauttaliikenteen vuosikustannusten arvioidaan uudistamisen jälkeen pysyvän nykytasolla tai alittavan nykytason. Hankintaan liittyy palvelutuottajan merkittävät kaluston investointikustannukset, joita kompensoidaan pitkällä palvelusopimusajoilla. Käyttökustannusten ennakoitaan laskevan johtuen mm. nykyistä tiukemmista energiatehokkuusvaatimuksista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	1 565 751 000
2023 tilinpäätös	1 378 201 000
2022 tilinpäätös	1 460 567 000

30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 euroa.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 2 500 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Länsi-Helsingin raitiotiet (ml. Vihdintien pikaraitiotie)	11 840 000
Tampereen raitiotie 2. vaihe	3 600 000
Viikki—Malmi pikaraitiotie	1 500 000
Sahansaarenkadun tieyhteys Kemin biotuotetehtaalle	3 000 000
Turun raitiotie	1 500 000
Lähijunaliikennealueen varikot	1 000 000
Yhteensä	22 440 000

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetoitua, mistä 1 500 000 euroa on hankkeelle Turun raitiotie ja 1 000 000 euroa hankkeelle Lähijunaliikenteen varikot.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	2 500 000
2024 talousarvio	19 940 000
2023 tilinpäätös	26 583 000
2022 tilinpäätös	43 451 000

31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 776 000 euroa.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 5 776 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja kuntien joukkoliikennehankkeet	8 776 000
Finavian lentoasemaverkoston ulkopuoliset lentoasemat ja lentopaikat	900 000
Yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot	8 500 000
Yhteensä	18 176 000

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, joka kohdennetaan kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sekä kuntien joukkoliikennehankkeisiin.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	5 776 000
2024 talousarvio	12 400 000
2023 tilinpäätös	41 003 000
2022 tilinpäätös	74 700 000

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 40 878 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 341 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia hankkeeseen

- 1) vt 11 Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta, Pori ja Ulvila liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 16 000 000 euroa
- 2) vt 21 Ailakkalahti—Kilpisjärvi, Enontekiö liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 4 200 000 euroa
- 3) vt 3 Moreenin eritasoliittymä, Hämeenlinna ja Janakkala liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 5 040 000 euroa
- 4) vt 5 Leppävirta—Kuopio liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 180 000 000 euroa

5) vt 8 Edsevö—Lepplax liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 24 000 000 euroa

6) vt 15 Kotkan sisääntulotie (Hyväntuulentie) liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 8 170 000 euroa

7) vt 3 ja vt 19 liittymäjärjestelyt Jalasjärvi, Kurikka liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 11 000 000 euroa

8) Rantaradan kehittäminen Karjaa—Kauklahti liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 30 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia hankkeeseen

9) Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 43 500 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että Espoon kaupunkiratahankkeen vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa 178 500 000 euroon tarkistetusta valtuudesta 41 000 000 euron valtuuden käytön edellytyksenä on, että Espoon kaupunki ja Kirkkonummen kunta ovat päättäneet Rantaradan varrelle kaavoitettavan lähijunaliikenteen varikon kaavoituksen aloittamisesta vuoden 2024 loppuun mennessä.

Vuoden 2024 talousarviossa Suupohjan radan suunnitteluun myönnetystä 5 000 000 euron valtuudesta peruutetaan 4 992 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 39 870 000 euroa, joka aiheutuu momentille 12.31.10 tuloutetuista CEF-tukihankkeiden maksatuksista, joita vastaavasta määrärahasta kohdennetaan 11 745 000 euroa hankkeelle vt 11 Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta, 4 200 000 euroa hankkeelle vt 21 Ailakkalahti—Kilpisjärvi, 1 000 000 euroa hankkeelle vt 3 Moreenin eritasoliittymä, 1 486 000 euroa hankkeelle Espoon kaupunkirata, 12 283 000 euroa hankkeelle Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe, 4 137 000 euroa hankkeelle Kupittaa—Turku kaksoisraiteen ja Turun ratapihojen rakentaminen, 1 341 000 euroa hankkeelle vt 9 parantaminen ja st 562 Lentokentäntien liikennejärjestelyt, 1 150 000 euroa vt 4 Hirvas—Rovaniemi—Vikajärvi -hankkeen suunnitteluun ja 2 528 000 euroa muun kehittämisen hankesuunnitteluun.

Lisäksi määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 000 000 euroa hankkeelle vt 15 Kotkan sisääntulotie (Hyväntuulentie) ja 1 000 000 euroa hankkeelle vt 3 ja vt 19 liittymäjärjestelyjen parantaminen Jalasjärvellä Kurikassa sekä vähennyksenä 992 000 euroa Suupohjan radan suunnitteluhankkeen peruuntumisesta johtuen.

Uusien hankkeiden perusteluina esitetään:

Vt 11 Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta, Pori ja Ulvila

Hankkeessa parannetaan valtatieä 11 uusimalla Kokemäenjoen ylittävät sillat; Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta Porissa ja Ulvilassa. Sillat ovat huonokuntoisia ja kantavuudeltaan puutteellisia, mikä rajoittaa itä-länsisuunnan yhteyksiä ja raskaiden erikoiskuljetusten kiertomatkat ovat pitkiä. Hanke parantaa huoltovarmuutta, sotilaallista liikkuvuutta ja tieliikenteen turvallisuutta sekä vähentää osaltaan väyläverkon korjausvelkaa. Yhteiskuntataloudellista tarkastelua ei ole

laadittu, koska korjaushankkeiden hyöty-kustannusanalyysiin ei ole menetelmää. Hankkeen kustannusarvio on 16 milj. euroa (MAKU 2020; 145).

Vt 21 Ailakkalahti—Kilpisjärvi, Enontekiö

Valtatie 21 on tärkeä kansainvälinen yhteys Pohjois-Norjaan ja Jäämerelle. Suomen Nato-jäsenyyden myötä valtatie 21 rooli Suomen huoltovarmuuden sekä sotilasliikenteen osalta on kasvanut merkittävästi. Valtatie 21 takaa suurimman yhteyden Pohjois-Norjassa sijaitseviin satamiin, jotka kriisitilanteissa toimivat myös Naton satamina. Hankkeessa parannetaan valtatieta 21 pääosin nykyiselle paikalleen noin 4,3 kilometrin matkalta. Tietä levennetään, geometriaa parannetaan ja rakennetta kunnostetaan. Turvallisuus, sujuvuus ja elinkeinoelämän toimintaedellytykset paranevat. Nykytilanteessa tieosuudella tapahtuu runsaasti rekkojen suistumisonnettomuuksia ja sen liikenneturvallisuus on huono. Hanke toteuttaa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan keskeistä lainsäädäntöä, koska hanke edistää saavutettavuutta, taloudellista tehokkuutta, liikenneturvallisuutta sekä kuljetusten ennakoitavuutta. Hanke kuuluu Väyläviraston laatiman, vuosia 2025—2032 koskevan, valtion väyläverkon investointiohjelman 1-koriin. Hankkeen kustannusarvio on 4,2 milj. euroa (MAKU 145, 2020=100). Määrärahatarve ajoittuu vuodelle 2024.

Vt 3 Moreenin eritasoliittymä, Hämeenlinna ja Janakkala

Hämeenlinnan kaupungin ja Janakkalan kunnan rajalla, valtatie 3 molemmin puolin sijaitseva Moreeni—Rastikangas -yritysalue on sekä Hämeenlinnalle että Janakkalalle merkittävin ja laajin teollisten työpaikkojen kasvualue. Hankkeessa toteutetaan valtatielle 3 uusi eritasoliittymä, joka kytkee Moreeni—Rastikangas -yritysalueen nykyistä sujuvammin päätieverkkoon, ja sitä kautta parantaa alueen saavutettavuutta ja houkuttelevuutta teollisuus- ja logistiikkatoimintojen sijoittumiskohteena. Hankkeen kustannusarvio on 15,6 milj. euroa, josta valtion osuus on 5,04 milj. euroa (MAKU 145, 2020=100). Määrärahatarpeet kohdistuvat vuosille 2024—2026. Hanke kuuluu Väyläviraston laatimaan, vuosia 2025—2032 koskevaan, valtion väyläverkon investointiohjelman. Tiesuunnittelun yhteydessä laaditun hankearvioinnin mukaan hankkeen hyöty-kustannussuhde on 1,4 eli hanke on yhteiskuntataloudellisesti kannattava.

Vt 5 Leppävirta—Kuopio

Valtatie 5 yhteysväli Leppävirta—Kuopio kuuluu valtakunnallisesti merkittävään pääväyläverkkoon ja tieosuuden parantaminen on Itä-Suomen liikennestrategian kärkihanke. Tiejako on liikenteen määrään suhteutettuna kapea, mäkinen ja mutkainen ja yhteysvälillä on alhainen nopeusrajoitus. Erityisesti taajamissa on useita vaarallisia tasoliittymiä. Nykyinen tie jakaa taajamarakennetta ja liikenne aiheuttaa meluhaittoja. Hanke parantaa merkittävästi tieosuuden liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta, jolloin mm. elinkeinoelämän kuljetusten toimintavarmuus ja matka-aikojen ennustettavuus paranevat. Suunnitellut toimenpiteet tukevat alueen yhdyskuntarakenteen ja maankäytön kehittämistä.

Vt 8 Edsevö—Lepplax

Valtatie 8 yhdistää länsirannikon kaupunkeja ja satamia muodostaen tärkeän kuljetusreitit kotimaan sisäisille ja ulkomaille suuntautuville kuljetuksille. Vaasan ja Kokkolan välillä tien liittymät ja geometria kaipaavat monin paikoin parantamista. Tiellä on suuri liikennemäärä ja erityisesti suuri raskaan liikenteen osuus, minkä vuoksi tiejaksolla on paljon ohitustarpeita. Ohitusmahdollisuuksia parannetaan ohituskaistaosuuksin. Tavoitteena on tien palvelutason parantaminen ja satamien ja rannikon kaupunkien välinen saavutettavuus parantuu.

Vt 15 Kotkan sisääntulotie (Hyväntuulentie)

Valtatie 15 on Kotkan keskustan ja sen satamien pääyhteys, joka kuuluu maanteiden pääväyliin. Kotkan satamassa sijaitsee merkittäviä tavaraterminalleja, joilla on suuri merkitys erityisesti metsäteollisuuden kuljetuksille. Hankkeella on merkitystä Suomen huoltovarmuudelle erityisesti Suomen kaikkein vilkkaimpiin kuuluvan sataman pääliikenneyhteytenä. Hankkeessa valtatie ajosuunnat erotetaan toisistaan keskikaiteella Kymminlinnan ja Paimenportin välillä. Lisäksi tehdään meluntorjuntaa. Tavoitteena on kuljetusten, työmatka- ja sairaalaliikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden oleellinen parantaminen sekä asuinalueiden meluhaittojen vähentäminen. Hankkeen kustannusarvio on 8,17 milj. euroa (MAKU 2020; 145), jonka lisäksi muiden tahojen osuus noin 1,5 milj. euroa.

Vt 3 ja vt 19 liittymäjärjestelyjen parantaminen Jalasjärvellä Kurikassa

Nykyinen Vuohiluoman tasoliittymä muutetaan kevennetyksi yksiramppiseksi eritasoliittymäksi. Kevennetyssä eritasoliittymässä rakennetaan valtatie 3 alittava ramppi Seinäjoen suunnasta valtatieltä 19 Tampereelle suuntautuvalle liikenteelle, millä ratkaistaan liittymän välityskykyongelmia. Lisäksi hankkeessa tehdään muita liittymäjärjestelyjä, rakennetaan kevyen liikenteen väyliä ja toteutetaan korvaavia paikallisen liikenteen katuyhteyksiä liittymäalueen läheisyydessä. Hankkeen tavoitteena on liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden parantaminen, elinkeinoelämän kuljetusten toimintavarmuuden parantaminen sekä paikallisen ja pitkämatkaisen liikenteen parempi erottaminen. Hankkeen kustannusarvio on 13 milj. euroa (MAKU 145, 2020=100), josta valtion osuus on 11 milj. euroa ja Kurikan kaupungille tiesuunnitelmassa esitetty osuus noin 2 milj. euroa.

Rantaradan kehittäminen Karjaa—Kauklahti

Rantarata kulkee Helsingin ja Turun välillä ja liikenne radalla on pääasiassa kaukojuna liikennettä, mutta Helsingin ja Siuntion välillä myös lähijuna liikennettä ja vähäisissä määrin Salon ja Turun välillä tavarajuna liikennettä. Varsin iäkäs rata kulkee uusien ja vanhojen ratapenkereiden ja rakenteiden perustusten päällä. Maasto on nopeasti vaihtuvaa, pääosin pehmeikköä ja kalliota sekä paljon siirtymäkiilarakenteita. Hankkeessa tehdään sillan, ratarakenteen ja turvalaitteiden korjauksia. Korjaustoimenpiteillä mahdollistetaan pistemäisten nopeusrajoitusten poistaminen sekä pidetään rata liikennöitävässä kunnossa. Lisäksi hankkeessa tehdään pieniä asema-alueiden esteettömyyteen liittyviä parantamistoimenpiteitä, joiden avulla pyritään parantamaan matkustusmukavuutta. Määrärahalta rahoitetaan myös Siuntion kaksoisraiteen koko suunnittelu sekä Inkoon syväsataman pistoraitteen ja Inkoon aseman kevyen liikenteen väylän esiselvitykset.

Aiemmin päätetyn hankkeen valtuuden tarkistus:

Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe

Hankkeen valtuutta tarkistetaan 1 500 000 eurolla 42 000 000 eurosta 43 500 000 euroon. Valtuuden tarkistaminen aiheutuu arvioitua suuremmasta muutostöiden määrästä. Valtuuden tarkistamista vastaavat lisämäärärahatarpeet ajoittuvat vuosille 2024 ja 2025 ja ne katetaan muilta hankkeilta säästyvistä määrärahoista.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	40 878 000
2024 talousarvio	332 620 000
2023 tilinpäätös	441 082 000
2022 tilinpäätös	458 176 000

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 60 080 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää tiedonvälityksen ja uutisjulkaisujen tukemiseen.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää valtionavustusten myöntämiseen merenkulun varustamoille, jotka kärsivät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 2.b) -kohdassa tarkoitettua poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttamaa taloudellista vahinkoa, joka oli seurausta covid-19-pandemian vuoksi asetetuista kansallisista matkustusrajoituksista. Valtionavustuksen myöntämisen ehtona on, että meriliikenteen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (548/2020) perusteella marraskuun 2020 ja helmikuun 2022 välillä julkisen palveluvelvoitteen suorittamisesta myönnetty korvaukset on peritty takaisin ja takaisinperintäpäätöksillä on lainvoima. Avustuksensaajalla ei saa olla hallussaan kyseisen asetuksen nojalla aikaisemmin myönnettyä takaisinperimätöntä tukea. Valtionavustusta saa myöntää vain merenkulun varustamoille, joiden taloudelliset vahingot ovat syntyneet covid-19-pandemian aikana yhdellä tai useammalla seuraavista yhteysväleistä: Turku/Naantali—Maarianhamina/Långnäs—Tukholma, Eckerö—Grisslehamn, Maarianhamina—Kapellskär, Helsinki—Tallinna, Vaasa—Uumaja. Valtionavustusta voidaan myöntää yhteensä enintään yhtä paljon kuin meriliikenteen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (548/2020) perusteella myönnettyä valtionavustusta on takaisinperitty.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 60 000 000 euroa valtionavustuksen myöntämiseen merenkulun varustamoille covid-19-pandemian vuoksi asetetuista kansallisista matkustusrajoituksista johtuneisiin taloudellisiin vahinkoihin.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Valtionavustus merenkulun varustamoille	60 000 000
Sanomalehtien määräaikainen jakelutuki	15 000 000
Tieliikenteen turvallisuustoiminta	9 500 000
Merenkurkun laivareittien tukeminen saaripoikkeuksen käyttöönnoton johdosta	2 000 000
Rautatieliikenteen ammattikoulutus	841 000
Saimaan alueen luotsauksen hintatuki ja luotsausvalmiuden ylläpito	900 000
Kansallinen omarahoitusosuus pk-yritysten kyberkompetenssihankkeisiin	750 000
Huoltovarmuuskriittisen tavaraliikenteen turvaaminen yhteysväleillä Naantali—Ahvenanmaa	300 000
Kokkola-Pietarsaaren lentokentän sähköisen lentoliikenteen infrastruktuuri	300 000
Tiedonvälityksen ja uutisjulkaisujen tuki	80 000
Yhteensä	89 671 000

Selvitysosa: Lisäyksestä 80 000 euroa on siirtoa momentilta 31.01.02 tiedonvälityksen ja uutismedioiden tukemiseen annetun asetuksen (476/2023) mukaiseen valtionavustukseen oikeut-tavan, mutta vuonna 2023 huomioimatta ja käsittelemättä jääneen hakemuksen mukaisen tuen maksamiseen.

Lisäyksestä 60 000 000 euroa aiheutuu merenkulun varustamoille myönnettävistä valtionavus-tuksista.

Tarkemmat säännökset valtionavustuksen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä annetaan valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

2024 II lisätalousarvio	60 080 000
2024 talousarvio	29 591 000
2023 tilinpäätös	36 074 000
2022 tilinpäätös	44 012 000

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 412 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 225 000 euroa huoltovarmuustoiminnan hoitokulujen korvaamisesta johtuen, 1 000 000 euroa siirtona momentilta 32.01.10 tietohallintokuluihin ja hallinnonalan sisäisenä uudelleenkohdennuksena 201 000 euroa siirtona momentilta 32.01.04, 401 000 euroa siirtona momentilta 32.01.05, 415 000 euroa siirtona momentilta 32.01.07 ja 183 000 euroa siirtona momentilta 32.01.08 sekä vähennyksenä 13 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 matkustuksen keskitettyihin neuvonta- ja tukipalveluihin.

2024 II lisätalousarvio	3 412 000
2024 talousarvio	40 599 000
2023 tilinpäätös	39 247 000
2022 tilinpäätös	39 436 000

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 160 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 610 000 euroa siirtona momentilta 32.01.03 kansainvälisen rekrytoinnin ostopalveluihin ja 850 000 euroa momentilta 35.20.56 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetoitina öljylämmityksestä luopumiseen liittyvien avustusten käsittelyyn sekä vähennyksenä 300 000 euroa siirtona momentille 32.50.03 valtionavustuksiin ruotsinkielisten ja kaksikielisten kotoutumista ja työllistymistä edistävien palveluiden ja palvelupolkujen kehittämiseksi kotoutuja-asiakkaille.

2024 II lisätalousarvio	2 160 000
2024 talousarvio	220 398 000
2023 tilinpäätös	217 678 000
2022 tilinpäätös	201 180 000

03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 4 410 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 1 610 000 euroa aiheutuu siirrosta momentille 32.01.02 kansainvälisen rekrytoinnin ostopalveluihin ja 2 800 000 euroa siirrosta momentille 32.01.10 TE-digi-hankkeen rahoitukseen.

2024 II lisätalousarvio	-4 410 000
2024 talousarvio	287 447 000
2023 tilinpäätös	290 426 000
2022 tilinpäätös	270 625 000

04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 201 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 32.01.01 uudelleenkohdennuksena.

2024 II lisätalousarvio	-201 000
2024 talousarvio	33 578 000
2023 tilinpäätös	32 400 000
2022 tilinpäätös	33 773 000

05. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 401 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 32.01.01 uudelleenkohdennuksena.

2024 II lisätalousarvio	-401 000
2024 talousarvio	99 326 000
2023 tilinpäätös	104 498 000
2022 tilinpäätös	112 446 000

07. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 415 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 32.01.01 uudelleenkohdennuksena.

2024 II lisätalousarvio	-415 000
2024 talousarvio	14 661 000
2023 tilinpäätös	9 836 000
2022 tilinpäätös	10 236 000

08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 183 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 32.01.01 uudelleenkohdennuksena.

2024 II lisätalousarvio	-183 000
2024 talousarvio	23 534 000
2023 tilinpäätös	23 301 000
2022 tilinpäätös	22 865 000

10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 800 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään sitten, että määrärahaa saa käyttää siirtomenojen maksamiseen hankintojen tiedonvaihdon sähköistämistä edistävän Peppol-sovelluspalvelun tuen rahoituksessa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 2 800 000 euroa siirtotona momentilta 32.01.03 TE-digi-hankkeen rahoitukseen ja vähennyksenä 1 000 000 euroa siirtotona momentille 32.01.01 tietohallintokuluihin.

2024 II lisätalousarvio	1 800 000
2024 talousarvio	25 200 000
2023 tilinpäätös	43 500 000
2022 tilinpäätös	37 880 000

20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 883 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu täydennyspalvelushakemusten määrän voimakkaasta kasvusta alkuvuonna 2024.

2024 II lisätalousarvio	883 000
2024 talousarvio	6 139 000
2023 tilinpäätös	5 620 991
2022 tilinpäätös	5 022 041

40. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää valtionavustusten myöntämiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti yhteisöille, jotka edistävät kestävää kasvupolitiikkaa ja yritysten kansainvälistymistä (VNA 104/2021 ja 154/2024).

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	3 183 000
2023 tilinpäätös	4 421 000
2022 tilinpäätös	7 027 000

49. *Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 10 680 000 euroa REPowerEU-suunnitelman toteutukseen (REPowerEU) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu siirrosta momentilta 35.01.01 REPowerEU-suunnitelman toteutukseen.

Lisämääräraha käytetään kokonaisuudessaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

2024 II lisätalousarvio	300 000
2024 talousarvio	118 055 000
2023 tilinpäätös	97 020 000
2022 tilinpäätös	101 581 000

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

40. *Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 17 690 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 7 410 000 euroa innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen (RRF pilari3), 38 500 000 euroa veturiyritysrahoitukseen (RRF pilari3), 12 330 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamiseen vahvistamiseen (RRF pilari3), 7 250 000 euroa mikroelektronikan arvoketjuun (RRF pilari2), 3 200 000 euroa 6G:n, tekoälyn ja kvanttilaskennan kehittämissympäristöihin (RRF pilari2), 13 930 000 euroa kiinteistö- ja rakentamisalan vähähiilisten ratkaisujen tukiohjelmaan (RRF pilari1), 1 270 000 euroa teollisuuden vähähiilisen, kiertotalouden ja digitaalisen uudistumisen edistämisen ja teollisen palveluviennin kasvattamisen ohjelmaan (RRF pilari3), 2 520 000 euroa luovien alojen rakennetukeen (RRF pilari3) ja 980 000 euroa terveys- ja hyvinvointiteknologioihin ja osaamiseen (RRF pilari3).

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 500 000 euroa aiheutuu innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen (RRF pilari3), 3 000 000 euroa veturiyritysrahoitukseen (RRF pilari3), 5 000 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamiseen vahvistamiseen (RRF pilari3), 2 100 000 euroa mikroelektronikan arvoketjuun (RRF pilari2), 1 000 000 euroa 6G:n, tekoälyn ja kvanttilaskennan kehittämissympäristöihin (RRF pilari2), 4 000 000 euroa kiinteistö- ja rakentamisalan vähähiilisten ratkaisujen tukiohjelmaan (RRF pilari1), 500 000 euroa teollisuuden vähähiilisen, kiertotalouden ja digitaalisen uudistumisen edistämisen ja teollisen palveluviennin kasvattamisen ohjelmaan (RRF pilari3), 400 000 euroa luovien alojen rakennetukeen (RRF pilari3) ja 190 000 euroa terveys- ja hyvinvointiteknologioihin ja osaamiseen (RRF pilari3) varatun määrärahan maksusten tarkistuksesta.

2024 II lisätalousarvio	17 690 000
2024 talousarvio	543 673 000
2023 tilinpäätös	326 282 789
2022 tilinpäätös	309 334 374

41. Energiatuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 141 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu kansallisella energiatuella rahoitettavien suurten investointihankkeiden myöhentymisestä sekä tarkentuneista maksatusarvioista.

2024 II lisätalousarvio	-141 000 000
2024 I lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	449 637 000
2023 tilinpäätös	66 340 398
2022 tilinpäätös	30 787 456

48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 114 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu sähkön markkinahinnan muutoksesta.

2024 II lisätalousarvio	-114 000 000
2024 talousarvio	309 131 000
2023 tilinpäätös	75 331 728
2022 tilinpäätös	1 616 071

50. EU-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus tutkimus- ja kehittämistoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 552 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 33.60.31 EU:n rahoittamien tutkimus- ja kehittämishankkeiden kansallisena vastinrahoituksena.

2024 II lisätalousarvio	-552 000
2024 talousarvio	552 000

30. Työllisyys ja yrittäjyys*33. Turveyrittäjien avustaminen (siirtomääräraha 2 v)*

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 20 585 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan peruuttaminen johtuu turpeen muuttuneesta kysyntätilanteesta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta määrärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2023 tilinpäätös	20 585 000
2022 tilinpäätös	—

41. Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 3 000 000 euroa.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 10 000 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys ja peruuttaminen johtuvat Työkanava Oy:n lakkauttamisesta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	-3 000 000
2024 talousarvio	5 000 000
2023 tilinpäätös	10 000 000
2022 tilinpäätös	10 000 000

51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää rekrytointitukikokeilusta annetun lain (20/2022) mukaisesti rekrytointitukikokeilussa kokeiltavan rekrytointituen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetun lain (383/2023) mukaisesti työvoimaviranomaisille maksettaviin korvauksiin sellaisista kohdissa 3, 4 ja 6 tarkoitettujen tukien sekä kohdassa 1 tarkoitettujen korvausten ja työolosuhteiden järjestelytuen vuoteen 2024 kohdistuvista sidonnoista, jotka siirtyvät työvoimaviranomaisten vastuulle.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetun lain (383/2023) mukaisesti enintään 40 000 000 euroa työvoimaviranomaisille maksettaviin korvauksiin sellaisista muista valtion vuoden 2024 talousarvion momenteille budjetoitujen julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvussa tarkoitettua palkkatuen, lain 7a luvussa tarkoitettua 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen, lain 11 luvun 1 §:ssä tarkoitettua tuen sekä lain 8 luvussa tarkoitettua starttirahan vuoteen 2024 kohdistuvista sidonnoista, jotka siirtyvät työvoimaviranomaisten vastuulle.

Selvitysosa: Perustelujen täydennys aiheutuu rekrytointitukikokeilujen viimeisten maksatusten jaksottumisesta vuoden 2024 puolelle. Lisäksi perustelujen täydennyksellä mahdollistetaan määrärahan käyttäminen työvoimaviranomaisille maksettaviin korvauksiin sidonnoista, jotka aiheutuvat valtion järjestämisvastuun aikana toteutuneesta palkkatuetusta työstä, starttirahasta tai eräistä korvauksista, joiden maksaminen ajoittuu valtion järjestämisvastuun jälkeiseen aikaan.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	183 971 000
2023 tilinpäätös	217 670 000
2022 tilinpäätös	281 235 000

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 100 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu rakennerahastohankkeiden ennakoitua pienemmistä maksetuksista.

2024 II lisätalousarvio	-100 000 000
2024 talousarvio	643 967 000
2023 tilinpäätös	470 426 476
2022 tilinpäätös	358 086 463

87. Pääomasijoitus Työkanava Oy:lle (siirtomääräraha 2 v)

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan peruuttaminen johtuu Työkanava Oy:n lakkauttamisesta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta määrärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2023 tilinpäätös	7 000 000
2022 tilinpäätös	10 000 000

40. Yritysten erityisrahoitus

43. Yritysten kustannustuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tukipäätöksistä tehtyjen valitusten mahdollisista korvauksista.

2024 II lisätalousarvio	500 000
2024 talousarvio	500 000
2022 tilinpäätös	200 000 000

46. *Yöjunarungon vaunukaluston hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	2 090 000
2023 tilinpäätös	490 000

47. *Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu maksatusten tarkistuksista.

2024 II lisätalousarvio	-10 000 000
2024 talousarvio	65 436 000
2023 tilinpäätös	22 692 278
2022 tilinpäätös	36 534 458

50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

03. *Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 50 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 100 000 euroa siirtona momentille 29.40.20 maahanmuuttajien kielenoppimissovelluksesta järjestettävään valtionavustushakuun ja 250 000 euroa siirtona momentille 33.10.60 Kansaneläkelaitoksen etuustietopalvelun (Kelmu) järjestelmäkehitykseen sekä lisäyksenä 300 000 euroa siirtona momentilta 32.01.02 valtionavustuksiin ruotsinkielisten ja kaksikielisten kotoutumista ja työllistymistä edistävien palveluiden ja palvelupolkujen kehittämiseksi kotoutuja-asiakkaille.

2024 II lisätalousarvio	-50 000
2024 talousarvio	4 851 000
2023 tilinpäätös	7 241 000
2022 tilinpäätös	8 491 000

30. *Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 400 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu aikuistumisen tuen ikärajan alentamisesta 1.7.2024 lukien 25 vuodesta 23 ikävuoteen (HE 21/2024 vp).

32.50

87

2024 II lisätalousarvio	-400 000
2024 talousarvio	384 250 000
2023 tilinpäätös	175 590 150
2022 tilinpäätös	140 326 221

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 420 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 23.01.01 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen tukipalvelu- ja vuokratukustannuksiin.

2024 II lisätalousarvio	-420 000
2024 talousarvio	40 947 000
2023 tilinpäätös	33 849 000
2022 tilinpäätös	34 938 000

08. Vankiterveydenhuollon yksikön ulkopuoliset terveyspalvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 950 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 350 000 euroa aiheutuu vuokrahenkilöstökustannusten arvioidusta noususta, 1 800 000 euroa pitkäaikaisesta ulkopuolisesta laitoshoidosta ja 800 000 euroa erikoissairaanhoidon lisääntyneistä kustannuksista.

2024 II lisätalousarvio	4 950 000
2024 talousarvio	2 800 000
2023 tilinpäätös	5 244 682
2022 tilinpäätös	2 943 583

29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tasomuutoksesta.

2024 II lisätalousarvio	6 000 000
2024 talousarvio	30 000 000
2023 tilinpäätös	34 101 339
2022 tilinpäätös	30 946 481

02. Valvonta

03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perustelut muutetaan seuraaviksi:

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) EU-rahastojen tuella toteuttavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

2) siirtomenojen maksamiseen virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annettussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden sekä lähialueyhteistyön toteuttamiseksi.

Määrärahasta saa käyttää myös enintään 1 500 000 euroa Suomen ja Euroopan unionin itärajan lähialueeksi luettavien maiden ydin- ja säteilyturvallisuutta edistävään kansainväliseen yhteistyöhön:

1) Suomen ja Euroopan unionin itärajan lähialueeksi luettavien maiden ydin- ja säteilyturvallisuustilanteen seuraamisesta ja arvioinnista, ympäristön säteilyvalvonta mukaan lukien, ja näitä tukevasta kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen kattamiseen

2) säteily- ja ydinturvallisuutta edistävien yhteistyöhankkeiden rahoitusosuuksien sekä kansainvälisen avun antamisesta ja siihen varautumisesta aiheutuvien menojen kattamiseen.

Selvitysosa: Perustelujen muutos aiheutuu ulkoministeriön Instituutioiden välisen kehitysyhteistyön instrumentin (IKI) kautta toteutettavista hankkeista sekä ydin- ja säteilyturvallisuuden lähialueyhteistyön toteuttamisesta, joista aiheutuvat kustannukset käsitellään siirtomenoina.

Määrärahan käytöstä arvioidaan siirtomenojen osuudeksi 1 106 000 euroa ja kulutusmenojen osuudeksi 21 022 000 euroa. Vaihtelu osuuksissa aiheutuu käynnissä olevien hankkeiden sisälöstä ja toteutustavasta sekä niille asetetuista tavoitteista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	22 128 000
2023 tilinpäätös	19 652 000
2022 tilinpäätös	18 236 000

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 677 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös toimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Soteri-rekisterin lisäresurssitarpeiden arvioidusta noususta.

Perustelujen täydennys aiheutuu tarpeesta voida kohdistaa määrärahoja myös Valviran toiminnasta johtuviin kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

2024 II lisätalousarvio	677 000
2024 talousarvio	14 734 000
2023 tilinpäätös	16 264 000
2022 tilinpäätös	15 125 000

08. Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu kuvaamaan paremmin toiminnan luonnetta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	2 200 000
2023 tilinpäätös	2 200 000
2022 tilinpäätös	2 200 000

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu C-hepatiitin eliminointiin tähtävistä toimenpiteistä.

2024 II lisätalousarvio	150 000
2024 talousarvio	80 853 000
2023 tilinpäätös	79 165 000
2022 tilinpäätös	72 993 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 250 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu siirrosta momentilta 32.50.03 kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistämiseen tarvittavan etuustietojärjestelmän kehittämiseen.

2024 II lisätalousarvio	250 000
2024 talousarvio	519 800 000
2023 tilinpäätös	513 100 000
2022 tilinpäätös	490 534 000

20. Työttömyysturva

50. *Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 32 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 33 000 000 euroa tarvearvion muutoksen johdosta ja vähennyksenä 1 000 000 euroa vuorotteluvapaan lakkauttamisen johdosta.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen vuorotteluvapaa-järjestelmän lakkauttamisesta 1.8.2024 alkaen (HE 8/2024 vp).

2024 II lisätalousarvio	32 000 000
2024 talousarvio	779 460 000
2023 tilinpäätös	743 369 175
2022 tilinpäätös	843 390 606

55. *Valtionosuudet Työllisyysrahastolle (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 1 327 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu arvioitua suuremmasta yrittäjien aikuiskoulutustuen saajien määrästä.

2024 II lisätalousarvio	1 327 000
2024 talousarvio	3 800 000
2023 tilinpäätös	3 049 855
2022 tilinpäätös	2 657 529

40. Eläkkeet

52. *Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 2 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu aiempaa pienemmästä vakuutusmaksutulon arviosta.

2024 II lisätalousarvio	2 100 000
2024 talousarvio	505 300 000
2023 tilinpäätös	492 300 000
2022 tilinpäätös	408 999 994

50. Veteraanien tukeminen

55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kuntoutustarpeen kasvusta ja kustannusten noususta.

2024 II lisätalousarvio	400 000
2024 talousarvio	400 000
2023 tilinpäätös	600 000
2022 tilinpäätös	400 000

58. Rintamaveteraanien kuntoutus ja kotona asumista tukevat palvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palvelutarpeen kasvusta ja hyvinvointialueiden tarkentuneista määräraha-arvioista.

2024 II lisätalousarvio	3 000 000
2024 talousarvio	85 000 000
2023 tilinpäätös	82 000 000
2022 tilinpäätös	95 200 000

60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen

30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää kansallisen varautumisen tason parantamiseen mahdollistamalla korkeatasoista potilaskuljetuskyvykkyyttä Rajavartiolaitoksen lentokoneuudistuksen yhteydessä.

Vuoden 2022 talousarviossa kansallisen valmiuden tason parantamiseen myönnetystä kolmevuotisesta määrärahasta peruutetaan 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia potilaskuljetusten mahdollistamiseksi Rajavartiolaitoksen uusissa valvontalentokoneissa.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	1 000 000
2024 talousarvio	350 000
2023 tilinpäätös	350 000
2022 tilinpäätös	30 350 000

31. *Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 552 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 552 000 euroa valtionavustuksina HUS-yhtymän, Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja Kainuun hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä tukeviin määräaikaisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen valtionavustuksina. Lisämääräraha on tarkoitettu hyvinvointialueiden lakisääteisiä tehtäviä tukeviin määräaikaisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, joita hyvinvointialueet voivat hyvinvointialueista säädetyn lain 6 §:n mukaisesti ottaa hoitaakseen. Valtionavustus HUS-yhtymälle, Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle ja Kainuun hyvinvointialueelle kohdistetaan siinä suhteessa kuin ko. organisaatiot ovat saaneet EU-rahoitusta T&K-hankkeisiin kuluvan puiteohjelmakauden aikana.

2024 II lisätalousarvio	552 000
2024 talousarvio	2 800 000
2023 tilinpäätös	2 800 000
2022 tilinpäätös	2 800 000

33. *Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen* (kiinteä määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 12 000 000 euroa sosiaalihuoltolain 60 d §:n ja terveydenhuoltolain 60 b §:n nojalla sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvän ammattitaitoa edistävän harjoittelun korvaukseen.

Selvitysosa: Sosiaalihuoltolain 60 a § on muutettu 60 d §:ksi.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2024 II lisätalousarvio	—
2024 talousarvio	108 000 000
2023 tilinpäätös	92 611 370
2022 tilinpäätös	92 044 076

61. *Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 106 000 000 euroa.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 94 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että uudelleenbudjetoitavaa 12 000 000 euron määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaa koskeva neuvoston täytäntöönpanopäätös on hyväksytty.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 79 500 000 euroa hoitotakuun toteutumisen edistämiseen sekä koronavirustilanteen aiheuttaman sosiaali- ja terve-

ydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkuun (RRF pilari4), enintään 11 500 000 euroa hoitotakuun toteutumista edistävien ennalta ehkäisevien toimien ja ongelmien varhaisen tunnistamisen vahvistamiseen (RRF pilari4), enintään 11 900 000 euroa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevan tietopohjan sekä vaikuttavuusperusteisen ohjauksen vahvistamiseen (RRF pilari4), enintään 25 600 000 euroa hoitotakuuta edistävien palvelumuotoiltujen digitaalisten innovaatioiden käyttöönottoon (RRF pilari4), enintään 5 300 000 euroa Työkykyohjelman ja IPS Sijoita ja valmenna -mallin toimenpiteiden laajentamiseen (RRF pilari3) ja enintään 15 200 000 euroa mielenterveyden ja työkyvyn vahvistamiseen työelämässä (RRF pilari3).

Selvitysosa: Lisäyksestä 94 000 000 euroa on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia ja sillä varmistetaan EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavan Suomen kestävän kasvun ohjelman toimeenpano. Ohjelma on käynnissä vuosina 2021—2025.

Lisäyksestä 12 000 000 euroa on momentilta 32.30.41 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia välityömarkkinatoimijaa koskevien tavoitteiden ja rahoituksen kohdentamiseksi uudelleen STM:n vastuulla olevalle pilarille 3 Mielenterveys ja työkyky työllisyyden ja tuottavuuden edellytyksenä.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 II lisätalousarvio	106 000 000
2024 talousarvio	43 000 000
2023 tilinpäätös	149 786 000
2022 tilinpäätös	132 500 000

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 136 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 2 800 000 euroa lupamenetelyjen ja viranomaisuudistusten voimavaroihin (REPowerEU) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös muiden siirtomenojen maksamiseen Metsähallituksen luontopalveluille yhteishankkeisiin ja Suomi Liikkeelle -ohjelmasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että valtio saa luopua kokonaan omistuksestaan A-Kruunu Oy:ssä.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 200 000 euroa A-Kruunu Oy:stä luopumisen selvityksestä sekä mahdollisesta luopumisjärjestelystä syntyviin menoihin.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 200 000 euroa siirtona momentilta 28.70.20 ympäristölupa- ja valvontamenettelyiden digitalisaation kehittämishankkeen (LUVAKE) rahoituserästä, joka vähennettiin momentilta virheellisesti talousarvion yhteydessä, 200 000 euroa siirtona momentilta 23.10.88 A-Kruunu Oy:stä luopumisen selvityksestä sekä mahdollisesta luopumisjärjestelystä syntyvistä menoista, 175 000 euroa pitkäaikaisunnottomuuden ohjelman kulutusmenoista ja 195 000 euroa Ympäristövahinkorahaston taloushallinnon rakenteiden rakentamisesta sekä vähennyksenä 300 000 euroa siirtona momentille 35.01.04 ja 300 000 euroa siirtona momentille 32.01.49 REPowerEU-suunnitelman toteutukseen ja 34 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 EU-edustuston ympäristöasiantuntijoiden palkkaluokkakorotuksiin.

Momentin perusteluja on tarpeen täydentää, koska ympäristöministeriö myöntää Metsähallitukselle kansainväliseen yhteistyöhön ja ICT-järjestelmäkehitykseen määrärahaa, jota ei voi momentin nykykirjauksen mukaan kirjata siirtomenoina, koska toimintamenot ovat pääsääntöisesti kulutusmenoja. Momentin perusteluja on tarpeen täydentää myös, koska momentin 29.90.51 Liikunnallisen elämäntavan ja liikuntaolosuhteiden edistäminen Suomi liikkeelle -ohjelman lähivirkistysalueavustusten jakamista varten tarvitaan yksi henkilötyövuosi.

2024 II lisätalousarvio	1 136 000
2024 talousarvio	36 164 000
2023 tilinpäätös	34 088 000
2022 tilinpäätös	34 080 000

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 4 400 000 euroa lupamenetelyjen ja viranomaisuudistusten voimavaroihin (REPowerEU) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 35.01.01 REPowerEU-suunnitelman toteutukseen.

2024 II lisätalousarvio	300 000
2024 talousarvio	33 136 000
2023 tilinpäätös	26 599 000
2022 tilinpäätös	24 860 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

33. Ohjelma pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 825 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hallitusohjelman mukaisen pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen tähtäävän ohjelman toteuttamiseen.

Selvitysosa: Hallitus käynnistää ohjelman pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Rahoitusta kohdistetaan heikoimmassa asemassa olevien suomalaisten asumisen turvaamiseen ja asunnottomuuden poistamiseen liittyviin kehittämistoimenpiteisiin hankeavustuksena. Momentille 35.01.01 on myönnetty 175 000 euroa hankkeen kulutusmenoihin.

2024 II lisätalousarvio	1 825 000
-------------------------	-----------

56. Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 850 000 euroa.

Selvitysosa: Peruutettu määräraha uudelleenbudjetoidaan momentille 32.01.02.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä oleva johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

35.20

97

2024 II lisätalousarvio
2023 tilinpäätös
2022 tilinpäätös

—
40 600 000
40 000 000

Pääluokka 36

VALTIONVELAN KOROT

01. Valtionvelan korko

90. Valtionvelan korko (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 73 100 000 euroa.

Selvitysosa: Korkomenoarviota on tarkistettu toteutuneiden korkomenojen, toteutuneen lainanoton sekä toteutuneen korkotasokehityksen mukaisesti. Korkomenojen arvioinnissa on laskentaoletuksena käytetty laskentahetken markkinakorkotasoja, 3,63 prosentin lyhyttä korkoa kolmen kuukauden korkojaksoille ja 2,51 prosentin pitkää korkoa kymmenen vuoden korkojaksoille.

2024 II lisätalousarvio	73 100 000
2024 talousarvio	3 155 000 000
2023 tilinpäätös	2 305 887 172
2022 tilinpäätös	822 703 968